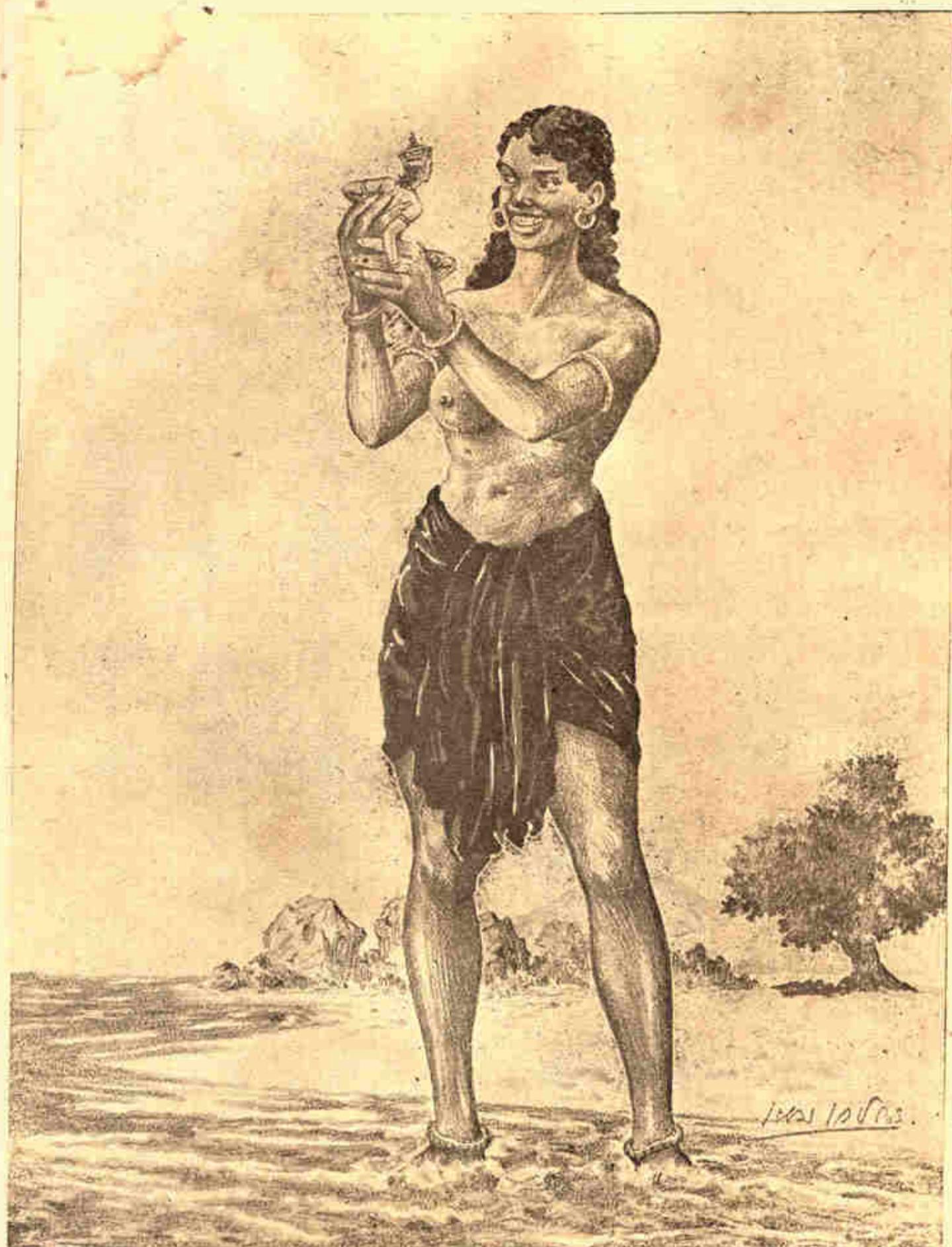

ମାତ୍ରାମନ୍ଦିର

๑๔๙ ๑๐๖๗

ชุดมุนหมุนกลมดังลมพัด
กลับกงโดยดลงนานเสียงต้าโกรม

กอดกะหวัดอุ่มงค์พระชงโภม
กะทุ่มโภมกົນคำไปปลาท่อง

คำนำ

บ่อมเป็นที่รับรองกันโดยมากว่า หนังสือพระอภิญมน์ กalon สุภาพ ของสุนทรพุ่ เป็นวรรณคดีชนเรียนเร่องหนังของไทย และนัก สักษาทางวรรณคดีบ่อมก่อเป็นแบบแผนของการแต่งการประพันธ์หง ในเชิงกalon และความไว้เพระ ตลอดจนชั้นเชิงในทางกวีโวหาร และ ศูเหมือนจะเป็นที่นิยมกันโดยมากว่า ในบันดา尼พันธ์ของสุนทรพุ่ด้วย กันแล้ว เร่องพระอภิญมน์เป็นนิพนธ์ชั้นดีทสุดของท่านมหากวพน แต่บ้างที่ท่านผู้อ่านโดยมากในสมัยนั้นบางท่าน จะไม่ไคร่ได้ นึกไปถึง ว่า เร่องราواในหนังสือพระอภิญมน์ก้ากalonนั้น แท้จริงได้แฝงเอา เร่องชีวิตของท่านมหากวีสุนทรพุ่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสุนทรพุ่ไว้ เก็บคลอดเร่อง กำกalonในเร่องบางตอนก็เป็นคำระบำความในใจ ของสุนทรพุ่เองอย่างชัดๆ เป็นแต่ฝากรไว้เป็นความรู้สึกของตัว ลักษณบางตัวในเร่องเท่านั้น เช่น ในตอนพรรณนาถึงความรักระหว่าง สินสมุทกับนางอรุณรัสมี ว่า

“ คงชาวดังครั้งไรไคร่ได้แต่ทุข ไม่มีสุขแสนว่าตกลเพียงอกหัก ”

ผู้ที่ได้อ่านประวัติของสุนทรพุ่ตามที่สมเดดพระเจ้าบรมวงศ์ท่าน ก่อนพระยาคำรงราชานุภาพซึ่งนิพนธ์ไว้ บ่อมชาบได้คิดว่า สุนทรพุ่เอง ได้ติดต่อกับชาววังมากเพียงไร แม้ในตอนอันๆ ของเร่องก็เช่นกัน ถ้าท่านผู้อ่านต้องการชาบชงในรสแห่งบทกalon ของท่านมหากวีของ ไทยผู้นั้น ขอชักชวนให้อ่านประวัติและนิพนธ์เร่องอันๆ เช่น นิราส คำงๆ ของท่านประกอบกันไปด้วย เข้าใจว่าจะได้ชาบรสหบ่างใหม่

แบบແຟ້ງໝູ້ ນອກຈາກຮສແໜ່ງຄວາມໄພເຮົາໃນເຂົ້າກລອນແລະຄຕີພິບນີ້
ຕາມທຽກນໍ້າຍໜູ້ທົ່ວໄປແລ້ວ.

ກາຣທສ້ານກົມພິມພຳໜ້າຍ “ອຸດມ” ໄດ້ຈັດພິມພຳໜັງສອເຮອງນ
ື່ນຈາກນໍ້າຍດ້ວຍຮາຄາອັນນີ້ອມເຍົວ ດ້ວຍມູນນມາປ່າໄວວຽນຄົດຖາດເຍັນ
ຂອງໄທຢູ່ໄດ້ແພວ່ຫລາຍ ແມ່ໄນສນັ້ນເຊັ່ນ ຈຶ່ງເປັນທີ່ນໍາອນຸໂມກນາ
ຮມ່າງຍິ່ງ.

ກຣມສີລປາກຣ

30 ແມສາຍນ 2486

พระมหาธาตุ สุธรรมทูป

ตอนที่ ๑

พระอภิญมณีกับสุวรรณเรียนวิชา

๑ แท่นหลังบัลลังก์กรุงศรีฯ

สมมติวังส์ชั้นนามหัวสกัตน์
ขันกงุ่่นไกรไหย่บัวสินเก้าโภชน์
สพวบพร้อมไฟรพ้าประชาชี
มีเจอกองค์นงดักสนธิราช
สมมานะแส่นสุรังคนิกา
มีไอยสตงดองค์วนชงดักสน์
ชูชอกัยมณีเป็นพยา
ขันกุมาวนสิสุวรรณนนเป็นชัง
พงโภสกันทชันสาสินสามษ
สมเด็จก้าวบีดุวงค์คำนงราช
จะเสกสังค河西ลงถมบคชคยา
ริ่งกำหารักกรักเรียกไอยสราช
พ่อจะแจ้งเร้าจะรำคำโภราณ
ย่อมพาเพียรเรียนไสยสาครเวท

ผ่านสมบัตรกานามหาัน
พุเชาโขกเปนก้าแพงยริสรา
ชาวยริหราสาสดาวร
พระนางนาคนามปะทุมเกสร
กังกินรน่ารักสักชน
ประไฟพักตรเพียงเทพเดชา
พงแรกรรนชันสาสินห้าย
เนือกังทองนพกุนร้าวณลริ
พระชนนรักไกวรักกังนัยนา
แสนสุวากลอกน้อยเสน่หรา
นคิวชาสิ่งไกไม่ซ้านาณ
มารินอาสน์แท่นสุวรรณแล้วบรรหาร
ขันชาญชาณเชอกสัครชักยา
ลังวิเศสสิบเลาะแสงหรา

ໄກ ข้องกันอันตรายนัตร
พระสุกรกจักสิบวงส์กสัต
หากษาป่าไม้กชชานาณชาณ
◎ บัณฑันพนังสังกสังกสัต
รังกตความตามมิคทางนา
ห่วงแสวงไปทำแห่งสำนักปราชญ
กิจมิคเหมือนสุกคิกทกโน้น
แล้วกัมกรายบิคุราษามาครุ่งค
จะเกินทางกอตางบี้พนาคอก
จะพคชาสารพ็อกบໍาหยักยั้ง
แม้นหดบันขอนผ่อนพันกภัยพาล
พระพนองส่องคงคชังสกับ
พระเชคตากบันชาชวนนังชาญ
แล้วแต่ลงกสกอคชงกการอยกสัต
แล้วถิตามาสติกบันหันหอง
รังชวนกันรัชตากสตาน
สตอกรรนรังก์ร่างค่า
◎ ตัวงค้ำนชันบทไปหลายขัน
เสียงเต็อกวางแผนกตางเนินพนนวัน
รันเมืองทองรุลงเรลงชรานพ
ศนากเริงรังก์นองไพร
หงส่องคงคเห็นอยอ่อนเข้าผ่อนพก
กอรนหายเห็นอยเมื่อยดากอส้าห์เกิน
บ้างผลกอกซอกผลพวงระย้า
พระอภัยมนีสิริสุวรรณ

คำนกสัตราชต้ายาหย่างไบราน
รัชรับรักเสาะแสวงแห่งสตาน
เป็นอาจารายพากเพียรริบูนวิชา
ประนนหตถกจกวันคัวยหรรสา
สุกคิกมาจะประมานกันนานครัน
ชูงรุส่าครัวเวทวิเสกขยัน
พอดสังรันกแม่พ้ารฉลาก
หงส่องคงคดูบหดังแตวสังสอณ
รัชผันผ่อนทรรกร้าวค่าไบราน
รันดูกนั่นนำห่ากรมยาหาร
อคบันคานไกรชชั่งรังสบาย
ເກາຮພรับบังຄมกัวยสົມໝາຍ
มาสรงສາຍສາຄເວສບນເຕີຍງວອງ
เนววะกันເວຮອງສະໄມ້ນິຫອງ
รันຢ່າກັງສ່ຽນສົນຂາ
ຂອກທວາງເມອງບ່ຽພຖືສາ
หงส่องຮາເຕີນເວຍຮ່າມວເຕີຍກັນ
ເຂົ້າຄອນກໍາແກນໄພພອໄກ່ຂັ້ນ
ໄຫ້ຫັນຫວັນວັງຫວາກຮີຫັ້ນ
พระสຸງຍາເຍອງເຍືນເຫດບນໄສດ
ເຕີຍງວໄຮຈັກັນສົນນິນ
ຫຍຄສໍານັກດຳເນາພເຫວເຊີນ
ພິສເພດນິນໃນໃນໄພວວັນ
ນິນຈຳປາສຸກຮນນິນສວຽກ
ຕ່າງຈຶງກັນເກີບພດາງຄາມກາງມາ

พระพเจ้าบุราจดสั่งให้หันดอง
พระน้องเก็บบะ ถูกใจให้พิยา
เห็นนะม่วงพวงผลพงศ์สกห่าน
ชรชัยหวานปานเมริยมราชนะเนย
ครานสันแสงสุริยาทพาก
ทรงส่องแสงเนนขอข้าก้าวมากองค
พระเชษฐาชาติบังโขสวรวรษ
น้องคนงดงามเดลับแตะนางน้ม

◎ สัญญาณคันกินในไฟวสันท
เรียกว่าม้านานกามพรารามนพรือ
อาหารย์หนงช่ำน้ำณ ในการยกช
รากะบองบองกันราขลอกนธ
อาหารย์หนงช่ำน้ำณ ในการยกช
ผู้ไกพังวงวงศ์ในวิญญา
อันสองท่านราชกรุณนั้นหยุดทิ
เป็นชั้นความกามมัวชากรา
แม้นผู้ไกไกจะจะเปรี้ยวชามั่ง
ตามก่องแสงนักคำลงมาถึงไ

◎ วนนนพะอุภยมนสูรศุวรรณ
เห็นดิจบังไกวักษาอยู่ท่าวร
อันท่านครุฑ์ทกทานเห็นดงน
รึ่คำหารักตรัพแก่พระน้องยา
บทเทยวคุณเดียวไห้วังยานบ้าน
ครัวพลางย่างเยองคนไกไป
เห็นแต่ผ้าขาวรักสายลิขิต

เกินประคองเหลบงกนคุ้ยหัวล่า
กังส่องราเดินคอมแต้วชุมเขย
ทำไม่จ้านน้อข ฯ ถอยเสวย
อิมแต้วเตยสั่งทางมากลางคง
สำนักนอนนีนผ้ายาวะหง
นาทบงสุขวมขอขรับนกวง
ฉบับกันนันน้อยน้อยนางหنم
กับบรมบิญกุเวสพระนามว่า
ถงท่านบ้านหนง ไทยหนักหนา
นิหสถาป้าไมกซ์หบส่องคน
ดึงอาวุชั้นมาคังห่าฝัน
รักสาวนีไหศั่งคอมสัตว่า
ทรงคึกศิลเดนเสนาะเพรະนักหนา
เศตมหราตมกายทั้งวายป่วน
ใจจารกอักขรา ไว้หันบ้าน
แสนช่ำน้ำณเดิสตบกพื้น
งอ้านหนงศิลแห้งแฉลงไช
ริงจะไก สิกสาววิชาการ ฯ
นานต์เข้ามาถึงหน้าบ้าน
พระชงอันแร้งริคไนกิจรา
ผุปักษ์เมานเสนาะเพรະหนักหนา
อันวิชาสิงนพชรบไช
ท่านอาหารย์ยังจะมีพยทไหน
ดึงกิกไหยทกครุฑ์สั่นก
เข้ายนชิคชานครรปะรักศ

ท่านอาจารย์กวางจะของก็คดล่องนัก
จึงบันชา่รากับพระน้องแก้ว
สังฆาราชย์ป่านกว้างแก้ววิเชษฐ
อนุชา่ร่ากอดศอก
ถ้าเรียนรู้ร่างกายของไก่ว่องไว
พระเจตนาว่าใช้แล้วราพ
หากไไฟพนรักทางนักเดง
ถึงการเด่นเป็นที่ประโภมใจ
เมตตาขักสนนนริทกิจประวิจ

๑ สวีสุวรรณบัญญาณลักษณะ
ชั่มดวงเครื่องนมนมราดา
พอบซ่าอาจารย์เข่าท่างกรรพย
ธันทวนอ่อนนระหดอยกวยครุภะของ
ขอพระองค์ทรงสเด็กไปท้าวบ้าน
กานนเส็กสมปวานนาไม่ช้าที่
พระอภัยไก่ติดถึงกำนัง
เข้าหูกยงสังเสียกันเส็กการ
สวีสุวรรณกุมารษาณลักษณ
เห็นภูมิถานเดหาโขถารวิ
มองเช่นนเห็นพราหมณพริศาเข่า
กรรป่าวงหย่างเยียงพระไอยค
คณรั้ว่าอาจารย์เร้าของคอก
อะทั่งไอให้เสียงเป็นเสียงกาย

๒ ผ้ายพราหมณพราหมณไบรานอาจารย์เจ้า
รำเต้องนเคนดลูกเห็นกุนาร

ไก่ทองหนักแสนคำถึงริงไก่เรียน
พองห้มแสงวหราอหลามลิกขิทเชยน
เจ้ารักเรือนทกท่านอาจารย์ไก
นั่งนนกรักมานค์ใหญ่ใหญ่
จะซิงชัยข้าสักไม่นักเกรง
วิชานนนตัวไคร้ไม่ชั่นแหง
หมายว่าเพลงคนครุนกง
ไก่กับไสกสนย์หายหงษายหง
กวยกรรพย สังหนั่นไม่มีมา ฯ
จะยมแบนเมืองคงพระเจตตา
ใจคิดค่าควนแสนคำถึงทอง
เห็นจะรับสือนสั่งเราหงษ์สอง
หักไหักต่อเจชัยชานยวค
หยสักสายอาจารย์ช้างคอกสี
จะตามพไปหาท้ออาจารย์
ท่างยมบ่องปรึกเปริมเกสมสานค
ถลังไปหาอาจารย์กังไนนก
ช่วยควรเยียงย่างมาช้างคอก
ทงฟลกสือนสาสนสีสม
กรหมวงเกล้า เช่นหลังนั่งเก้าช
กระหงสสือกว้างไว้ช้างกาย
เห็นสมนดහเมือนจักกอกหมาด
แล้วก้มกายเข้าไปหาท่านอาจารย์ ฯ

เป็นพงศ์ผ้าพริชามหาสาร

สวีสันดานผุดผ่องคังทองท่า

กูญแหงน้อบูรป์ร่างเหมือนหย่างหุน
อย่างเรื่องเกเร่องประทับรัชย์ข้าพาก
จังขายกตกเดือนตุนตุนังไกด
ผู้รุ่งจะไว้ในไว้ใน -

◎ หน่ออกสักทรัพย์บวงส์ซังสกัน
พระบิชาช้ำบ้ำรุ่งชั่งกรุงไกร
ทางคนเดินเนินบ้ำมานาถกัน
รู้ว่าห่านพร้าเป็นอาทารย
แต่ไปรอกเกล้าครัวมาชัยากแคน
ชามะรังค์เรอุนมณฑุนนาม
แล้วจะยกแหนวนวงน้อยกอ้ายขาว
ภาพราหมณ์เช้าอาสาลีปะชะร่อง
แล้วไก่ตามหานวงส์ดึงพลา
ศรีย์เคหาพาพราหมณ์ไม่ตามลวน
ถงยามอกกษกสอนในการบุช
กอบชงกะขัดดวนกุกวิชา

◎ ผ้ายเชทดามมาถงกหทัยบ้าน
ชาเข้ามะรังค์ชั่งนวคชัน

◎ ผ้ายครเช้าพันทพราหมณ์รวมราช
ให้เข้าไทยใช้ส้อยคาดยปะคง
แล้วพาไปยังเชาให้เมี้ยน
แต่เสือซ้างกลางไฟรด้าไก่ยิน
ประมาณสันเรือเกอนโภบวิถาร
สันความรู้กรประสีทวิไม่บีบัง
ถ้ามันว่าเข้าสึกนันโภมรับ

พึงบรรกรุนนำรักษ์เป็นหนักหนา
กิริวากลัศตรัชที่บวงส์
แล้วดามไค่ช้อความตามบาระสังค์
เจ้ารังคงมานาหารงว่าไช ฯ
น้อมคำนี้เต่าແรังนกตงใจ
บันชาให้เที่ยวหาวิชาการ
พอเห็นมีอักษรหายหักยัน
ขอประทานພากเพยรเรียนวิชา
ขันทองแสนคำลงนั้นไม่ทันหา
ทราคำควนแสนตาอิงทอง
ให้พิชชาทกแทนตนสันดง
ขอประคงไว้ในแผนพอดสมควน
สนทนาปริคเปริมเกสมสุวต
គันคำชวนหน่อไหเข้าไสยา
เพลงอาจุกคำนก็ให้ทึ่งท่า
กอบสักลากงไจระไห้กิ ฯ
กิเข้าหาขอราจารย์ทกคดสี
ให้พราหมณ์ตค่าแสงนคำถึงทอง ฯ
แสงสวกรักไคร้มิไก้ห้มง
เข้าในห้องหัดเพลงบันเดลงพิน
กหทัยรังกสิงไกกิไก์กัน
กิลิมกันน้ำหยาเข้ามานพง
พระกุุมารไก้ส้มอรามนห่วง
จังสอนสั่งอุปเทห์บันเดห์กต
จะรับสารพัดให้ชักสน

เจ้ายเมืองล้าโถมนาไจกน
คือรัฐบาลลั่นเสียงเตียงสมมติ
ให้ไว้ในบ้านนอนหดหดทั้งวันปีราน
แต่ให้บีบเพราเรสนาราเสียง
ด้วยพะพอกทางท่างหอยข้ามมะระค
ถังคนตระหนักไว้ถังแสน
ใช้ประสังค์ทรงกรรพย์สิงสุวรรณ
ทอกสัมฤทธิ์คงทั้งปีราน
จะกันเข้าบูรรากสันติรา

๑ หนอกสัคร์โถมนัสติวัฒน์นึก
พิไว้ร่าข่าตากตัวอย่าวรน

๒ ผายวานรบกสริสุวรรณ
กังโตก็เข่นเรนจั้หักปีราน
รันหมกสันความรุ่งท่านกรรเชา
เด็กกัณฑ์เหล็กมະลุตตอกบะบะ
กังจ้านรังควงสันนกคันไี้

๓ เหมือนชาขาวรยคันนนกพราน
หนอกสัคร์ร่วงสังศักข์
คันไสสลาขาวรยชั่วตี

พชมาพพชายททายบ้าน

ค้างเล่าความตามที่เรียนรู้ วชา
ซอกจากบ้านรันกตามช้านทิวทั่ว
สีบทัวรันบันดุถึงเวียงชัย

ซอกกันกองห้องห้องพระโรงรำรบสีร
พระพนองสองของคอกทรงมา

กวยเตี๊ยบตอกไอกว่าห้าปีราก
เกิกก้าหันกุดมหงในสังสาร
รังคิกอ่านเจาชัยเห็นอนไว้
บินสำเนียงลงไหนก็ให้อหง
คันไห้องค์กุนารานสวั่วพสัน
เพราเรหงแทนคำชัยไว้ชัยชัน
จะบ่องกันนี้ไห้ไฟร์ไก วชา
มาคันน้ำรังไกคังปีราน
ให้ชันจิพระบิคากและมารา
หากาเร็อกทำห่านขอขาวรยสอดช
แต้วบทหราหาดบ้านอาจารย์กน ฯ
ก์เข้มชันกอกสักกอกกอก
ในการกล่าวอวสุสดกทำนอง
รังเรียกเจ้าเข้ามานั่งส่องค่อส่อง
ให้เป็นของค์หักกอกสัครา
แต่งไข้ข้อความตามปริสนา
แล้วพร้าขาวรยชัยไปรังค
น้อมคันนับปริค์เปรนมากกนสีร
กานวัดแนวทางเดินมา
สองสำราญสวัสดันค์แล้วหัวรสา
แล้วพานสองเกินกำเนินไป
หมายครงกรุงรัตนานเข้าบ้านไห้ชัย
พอกหัวไห้ไทยสุกสันกสัครา
แสงเส้นเดียวแทนหยั่นนหนา
เผาบกษาห้องพระโรงชัย ฯ

๑ ภรรยาถ้าสุริยวงศ์พะซังบส
เวียกมานั่งช้างเด่นทองประไฟ
หนนพนธงส่องเส้าแสงวห่า
หัวอปตอกเปล่าเล้าให้ข้าพเจ

๒ พระพนธงส่องของกัชงสุสก
พระเชตุณาบทดูดองแร้งคก
ศรีสุวรรณหนนเรียนในกรวย,
กัชงส่องดึงยังไชวคิชาการ

๓ ก้าวสุทัสนพึงบรรุดไอยราฯ
โกรจะกงทัยนาทานแล้วพาที่
บันกนกรับพาทบ่อมโนเพลง
แท่พวงกุญแจยังที่ในรัง
ลันวิชาขาวดะโลเต็ห์เซน
เป็นกสัตรา กัชงพริกพิสคาร
ลูกกาล้มแท่รุ่งขายหน้า
จะให้หยูเรยงวงกัจจิไว
ไปเกยบเด่นเป็นบี้แล้วมีสา

พระพิโภชโกรอครัคก์วุชักเก่อง

๔ แสนสัมสารพนธงส่องกสัตรา
ขัปปายสอดกสุสานใน
พระเชตุณาฯ ไอพ่อเพอนยาก
มาดิวงบังไม่ดึงสักครองวัน
พระกอร์วิภาวดีกตากโภส่วนไอยคุชลา
พยูดิชัยไพรพื้นประชาชน
แล้วสัมสอดกสกนธ์องประคองหัด

เห็นไชรสูนคิระมีให้
แล้วกามไก่กุขยากระเมื่อยาญวัง
ไก่ไวชานเส็กสมชารນหัวง
พ่อนนังคายห่าทุกกราตรี ฯ
ประสาณหลัตนั่มปะรนบทหสร
ดูกเรียบกสกนตริช้านาณชาน
เพลงอาจวุฒิเข้มแข็งก้าวแหงหาน
ไกรจะปานเปริยบไก้นั้นไม่มี ฯ
บรมนาถขัคชัองให้หันองศรี
หย่าอวகกิເຕຍກີມໍພອໃໝ່
เป็นนักเดงเหล่าໂດນເຕັນໄອນຫັນ
ມັນກຍັງເຮືຍນວ່າໄກຊ້ານາຍ
ຫອນແດ່ເກນທີສົກເສອເຂົອທ່ານ
ມາເວີຍນກາຣເຊັ່ນນັກວິຍອນໄກ
ច້າງໜ້ວໜ້າຖ້ວິພິຄົວສັຍ
ຫະບັດໄສກອສົ່ງເຕີຍາກເມືອງ
ນາພກາໄຫຼັກນັ້ນຫຼູເຫັນ
ແລວຢ່າງເຍອງຈາກບັດຕັກເຂົວວັນໃນ ฯ
ນິກາທັກໂກງຈາໄມ່ປະສົຍ
ກັງນັ້ນຍຸໄພິນหน້າປົກສາດັນ
ຫຼຸດ້ານາກນຸກນໍາພາສັນທິ
ຍັງໄມ່ກັນທົດອອງທັງສອງຄນ
ພົກບໍເຈົ້າກໍເຫັນໄມ່ເປັນຜົດ
ນິກົກົກັນກັນໄປໃນໄພວວັນ
ສະກສັກໄສກຈັງກັນແສງສັບ

พระอภัยมนสรสุวรรณ

ผ้ายมหาราสนาพรชามาตร

ทรงส่องคนพนกกายระกำไ

◎ พระเชตถาวรากันและลั่งเรย

มิทันสังขามาคณ์มาศวังศ

พระพชาษชวนเกนค่าเนนหน้า

พระอสกนกนกราเข้าบารง

ลั่นทวีราพนธงทรงส่องน

หงโภษนาขาหารกันควรรัตน

◎ พระอนุชราวาพนชชตาก

แผนชวนยังไม่บันดับถาย

เพชรพานยานเมืองที่ใหม่

มีความรัชชักขัคตัวด้วย

◎ พระเชตถาวรากันและลั่งรัก

กันนั่นแต่งค์ไปทำไม่น

เราป้อมแข็งแห่งกายเป็นชายไฟ

สองกสัคกรคัคกิหันขอกรา

เอากษาผ้าห่มห้องหัว

สรสุวรรณนั่นกุณกะบดงกราย

ก่อยกนกนเนนพนมพนาเวส

กรนคากาคงถางวันก์ไคตคาก

แต่เกินทางถางเดือนไก่เกือนเตส

กิงเนนชาบชาบกเดชไสกร

ก่ออย่างเหยียบเสียบริบเดด

ทรงส่องราภาราเดชยเห็นอยก้าด

ก์พากันชวนชบสลบไ

เห็นหนอนวดนั่นนนเข้าแก้ไ

ชุดนี้นวนองหงส่ององค์

หย่างหย่อมเวลาไม่ไฟรรำ

ทรงส่ององค์ขอกราจัหัวกัว

อนชาโภมงามมากามหดั

ครนเห็นอยนงสูนทนาปวอกสากัน

ไม่มีกพึงไกรในไฟสันท

ยังนั่นบันก์แท่กายจะวายปวน

เป็นชายชาติช้างงานไม่กต้าหาน

ก์เชชานชอกชอกสันสันไ

พองประทั้งกายหายใจสัย

ชีวิทไม่ปลอกปลงคงไก่ก

เจ้าแผลมหลักทักษิณสคพ

ให้เป็นทักษิณฯประชาน

เหมือนยกไว้รวมกวงมากตามหห

รังปัตคเปส่องเกวลงคนขอกรากาย

แล้วคากรากอ่วไว้มให้หาย

พระพชาษดอขและลดา

ลิขเรสหวยขอรากะหานผา

กินผลผลไม้ในคงกอน

ออกพันเขกเขาไม่ไฟรังช

ในสากรกลันดันสันดัง

ดังรัมพริกสาไกรกังไหหรัง

ลงหยุกนั่นนอุนเด่นยืนสบายน

๘ ใจบุญครพารามน์สัมมานพ
คนหนงซื้อไมราษีราชาสาย
เจ้าฟ่างหยันมาผูกสำเภาไก่
คนหนงนิวชาชีช้าน
คนหนงนามพารามน์วะเชา
ดอนส์สกนกหนง
อนนนคุณก็ลับเบ็อก
ตัวนแรกรุนร่วมนรุคชุวะ
พองกควมลอมคงดงชัยเชา
ขอกรากบ้านช้านมนต์เวียกพะพาย
ถังเกเดดันคงดงในน้ำ
มาไกส์ไทรสาขาวิมวาริน
เห็นพน่องสองหงศ์ตัวนชงไนม
กอกสมอราอราภารยนค'
เข้ามาไกส์ไทรหงษ์สองกสตัว
ว่าครรานพหงษ์สองนาย
หรือเกินคงหงษ์ทางมาต่างบ้าน
นนันไมมพน่องอยาทิกา

๙ พระพั่นความดามก็เห็นรักไกร
เรอาชือภัยมนต์สุวารุน
ไปร้าเวียนนิชาท่อราารย
อันตัวเรานช้านาญการกนตัว
พระบิตรีสูบไม้มิให้หบู
เราพน่องสองกนรังชานมา
กัวยะไกร่ไก่ตามดามสังสั้น

ไก่ม้าพงกบกันเพ่นเป่นสหาย
มินยขายช่านาญในกรุง
แล้วแต่นไปในรังหัวกไม่ขักสน
ร้องเรียกผนลมไก่กังไวง
เหยวราเวียนสังกรามความปะสังค
หมายจะปะลงชิวายรำนิกร
หมายให้ถูกคงไหหนกไม่ผิด
เกยไปเส่นเป่นนิ่กเนินชาย
ชันสำภัยนค'ไห่กังไหหมาย
แสนส์ษายบุกบ้ามายนกน
เที่ยวถอยล่าเด่นมหาชลากันร
ก'ไก่ยินสุรเสียงส้านนิยงคุน
งามปะโลมหลากวิทีคุณ
กงสามคุนชันเกินบันเนินชาย
โสมนัสดามไห่กังไหหมาย
เร้าเพอนชายช้อไรไห่ไห้นما
เรนจักรไห่เราพั่นกงชา
เราะพไปไวเรือนเป่นเพอนกัน
ริงชานไชความจังทุกสิ่งสิ่ง
เป่นพงสพนธุรักษพารกิสตวตค
ก่ยนบ้านรันกความพนาสิร
นองเมียนช้านาญการด้ากรา
ว่าเรียนรู้ค้าชาติวารสนา
หัวงะหาแห่งกรผู้ช้านาญ
วิชาไกร่ไก่กิไห่ วิชา

ก็สมสักรากพรหมคิพศกร
ชนคนเจ้าผ่าพราหมณ์สามมานพ
ท่านทั้งสามนานไประไปโภมา

๑ กรณพราหมณ์สามคนไก้แจ้งธรรม
ประนกนงบังคมขอภัย
ช่างพราหมงกสังสัยจึงไก่ตาม
ข้าชื่อว่าเชียร์โนราเจ้าสานน
แมสังหารคงเพยงพอเรียนรู้
ไกรรุเรียกຄุมฝันคงคุณนน
ขังออกไปไก่ ก็จะเข็คถูก
กานนผูกเรือยกแล่นบนดิน
ช่างซังกพราหมณ์ชาเรียมอาวุช
นาทกนควรนกไม่ชัยกต
ตนกร มีคน กหชดไห
บังสังสัยในรักคิประวิจ

๒ พราเพ่งความพราหมณ์ชยสูมองความ จึงเล่าความจะแจ้งแผลลงไว
ชนกนกรุ่นกุณทุกหย่างไช
ดิ่มนสครรชาเทวราช
แมมบเรานบ้าไประไก่ยิน
ไห้ไห้ออนนอันหลับล้มสก
ช่างสังสัยไม่สนใจวิญญา
แมลวหอยยกห่านอาจราวย์ไห
พราเปาเมือนวอเรอวิเวกคง

๓ ในเพลงข่าวสามพราหมณ์ชย
ธีรรักษ์รษบผาสุมาดัย

จะก็ค่าบานเรียนร่าอาท่ารา
ไก้ม้าพอกนวนกหนกหนนา
ลงมหากาบออกเล่าไห้เช้าไว ๑

ว่ากสักรสุริยวงศ์ไม่สรสัย
พระหย่าไก่ถือความช้าสามคน
จะก็ความไห้แจ้งแห่งนุสบร
ทั้งสามคนค์ชวตเป็นมิตรกัน
ไก่เป็นค์สกสถาชาราชัน
ช้าและชันยังดูนสูไหริน
จะไห้ดักกทรงไหนกไก่สัน
หยบบ้านอันทกามทั้งสามคน
เข้ายังบุช้าก์เห็นจะเป็นผล
ช้าและสันสนาทท์ไห้น้ำไหริง
หรือไช้ไก่แต่ช้างเกยวเกยวผู้หง
ลงแจ้งริ่งไห้ก็จะร่วงตกไว ๑

๔ ย่อมไช้ไก่คั่งรินคาก่าบูรินทร์
หกวางหกกลางบ้าพนาสิน
กีสุกสินไก่ไสห์ไกรา
ชันดักกหกนควรกหนกหนนา
ลงนิกราเดิกระเบ้าไห้เจ้าพัง
เช้าพิงพรือสถาไกรรังไหหัว
สานนิยงวังวงเววแวงเจ้าบันไห ๑
ยังไม่เกยชันชิกพิศมัย
จะชันใจเหมือนสคร์ไม่มีเดย

พระจันทร์ส่องกัลปางพโญม
แม้นไใต้แก้วแล้วจะคือยประคองเศษ
เจ้าพระมหาชนพังวังเวงเวว์เสียง
หวานประหวัดสุดรุ่งคิด
สรุสุวรรณนันนังหดซังพ
พระแกลังเปาบีดงเพดองวังเวงไว

ไม่เที่ยมโฉมนนางงามเจ้าพระมหาชนเสียง
ดันนมเชษชุมโฉมประโภมลาย
สำเนียงเพียงการะเวอกกังวานหวาน
ให้ช้าบส้านเสียบสกันหลังไป
พังเสียงข่าวบวบก์หลังไหด
เป็นความบวงสรวงพระไกรที่เนินชาบ

ตอนที่ 2

นางผู้เสื่อถักพระอภัยมนี

๑ ชะกลางดงอสุรผดเสอน้ำ
ไกเป็นไหยในพวงบ้ำสายพาล
กะวันเย็นขึ้นมาเด่นหเดกวา้ง
ควยอนนากลากพ็อกกักกุ่มภา
แสงเด่นน้ำก่าโโคคโโคกกลิ่ง
เข้าไกต์ผั้งวังวนช้างศันไห
วิเวกແວวัวจ่วงคัวช. พลงบ
เสน่หอยาววนช้อนก่าลัง
แต้วสุกชันท้าวแซนแหงนชะແร
เห็นพระองค์ชงโฉมประโภมไว
ทังชวงชวงองค์เอว ก็อ่อนแอน
ถ้า้มนันไกกันขาก ปนคกระลง
น้อยหรือแก้มชัยชวกันน่ารูบ
ทังสมปากเบี้ยนไม่มีเครื่อง
ยังบันบวนรัวพะเสน่หรัก

หยุ่กห้องด้าวังวนชลสาย
สกนธ์กาบไกไหยเท่าไชยว
เที่ยวหยุ่กตางวารินกินม้าชา
เป็นภักดานางมารสำราญไว
เสียงโ่องผึงเคนโภนโนนไกด
พองนางไก้ยินเสียงสำเนียงกง
ขวนรักกาลกันดิลหัว
เข้าเกยผั้งหากชาบยสบายน
ช้าเดื่องແลหากริศกสังสัย
นังเมียชัยหยุ่ไกพระไกรหอย
เป็นหนัมแน่นน่าชุมประสมสัง
จะประคองกอกแอบไว้นนบเนด
ช่างสมรปันกะไวริไกเหลือ
นางผู้เสื่อถากกงหพง
สุกจะหกิวณมาเหมือนบ้าหอย

อุทกฤศกุกฤษณ์
ชุดมุนหมุนกลมคงลมพัด
กลับกงไก่คงน้ำเสียงค่าไกรน
กรนดงแท่นแผ่นผาสีถ้าหาก
ก่อขวางคงคงบนเตียงเกียงประคอง

๑ แสนสังสารพระอภัยไจจะขาด
ผลบลัมมิไก้ส้มประรัก

๒ บดุริมเสือแสนสวาก

เชือพองคุณกุลหัวผัวชาตย
เห็นอันหนบรัวสาสตบหลับ
พอกหุดหัวกลัวน้องนั่นนอง
ร้าจะแสงแปรปองร่างเป็นนางมหัส
เห็นพระองค์ซังโฉมประโฉมด้าน
แล้วอ่านเวทเพสยกสักสูญหาย
เข้าภารามาชโฉมพระโฉมยง

๓ พระพลิกพันคนสมประคิไก
แลเขมนันเห็นนางนวนวนละของ
นั่นพนิพสการ์ว้ายกส
ยังชั่งชั่งคงแคนแน่นอุรา
แล้วติกกลับตบเกือกให้เหอคหาย
นันนางอสุรชนมาร
จะขอตามความตรงจะประจักษ์
อันกัวเราเป็นมนสบูรษาย
เข้าอิงแอบแนบช้างหยาห์บ้างน
มนุสยกส์รักกันกัวยอันไก

โดยกำลังโสดโภนโินกะโใหม
กอกกะหวัดอัมคงค์พะชูงโฉม
อะทุ่มโฉมลิขคำไป้ด้าหง
แสนสวากเปรเมปวีร์ไม่มีสัง^๔
ท่ากระหดมยมย่องกัวยินดี ๑
กตัวอ่อนนาคนางยักนั่ว
หยับนกแม่นผาสีถ้าสาย ๒
เห็นกวนดันนึงไป้กิ้ใจหาย
ราพร้ายสุบคั่งประคองรองค์
ยังไม่คั้บชันมีชีพเป็นผุยผง
กัวยรูปชงอัปรลักษณ์เป็นยักแมว
ให้ผ้ากผูกชวกซังสั่งสันดาน
จะเกียรพานรักไก่คังไจจะ
สกนธิ์กายคงกันวนวนแหงส
เข้าแอบลงค์นวนกันประคอง ๓
ในรักกันนุ่นให้ชั่นหมอง
เกียงประคองหยับนแก่นแผ่นสิลา
คัวยแวงรักสหายกังซ้ายชวา
จะไกร์ค่าให้รำย่ากัวยค้ำพาด
รังษายิ่งวนคัวยซ่อนหวาน
ไม่คั้งกวนที่จะแยกดังมายลุงกษะ
เจ้าเปนยกส์หยุ่นวนชลภายใน
เจ้าคิร้ายลักษ์พาเขามาย
หรือวามซ้อมประสังค์กกรงใหญ่
ผิดวิสัยที่จะหยู่เป็นคุกวน ๔

- ๑ อสูรผู้เสื่อมศักดิ์เสียบ
กำเสียงไส่ริทกະบิตระบวน
อันนองนี้ไร้คุณสูญ
ถึงเป็นขักษรซึ่งไม่มีราศีม้า
แม่เร้นอ้ายกิมาน่าหัวร่อ^๔
พลาังแกล้งทำสักตั้งทั้งสี่ไป^๕
แล้วแกล้งทำสำหรับพ่ออย่าง
ขัดอยหนอกยงตามกวายความรัก^๖
- ๒ พระศุภแสงแคนเทอร์ว่าคานิท
ดีบินพลักจากแท่นแผ่นสีลา
เข้าเมืองเบื้องเดียวเกิดข้อเกียจอย^๗
ทำแสงแห่งแสงจนคลื่นความ
ถึงมาศแม่นมัวมุกสุกชีวาม
สัณชาติขักส์ไม่สมศักดิ์สิทธิ์^๘
- ๓ อินางขักษรกลับปีกอยู่ไม่ครบไกร
ช้าหมายเหมือนวัสกากิติ่งท่าที่^๙
ชนผู้หงส์อิงแซบแนบสนอน
ซ่่างไม่คิดชวยเก้าอี้ขอไว
มาร่วมเริ่งเกียงช้างหบู่ที่ยังนั้น^{๑๐}
น่าอกสุผู้หงส์เสียใจเจ็บ
- ๔ พระเหวยรากขักไม่ให้ต้อง^{๑๑}
ทนกอกก้านก้านหนาพันบั้มญา
จะไร้เจ้าเพ้ากวนกัน^{๑๒}
ขอพักนอนเสื้อบลังกันอยดอยออกไป^{๑๓}
แล้วเอนลงก่องบนแท่นแสนพระ

เพาะสำเนียงเสนาะในริทขหวน
ตะมนม้วนเมืองหมอยแล้วขบตัว
เป็นสาวพรมราวดีไม่มีผ้า
พระมากตัวผู้หงส์อ้ายสิงไค^{๑๔}
เห็นเขาง้อแล้วชี้ง่าวไม่ปราศ^{๑๕}
ร้อนเหมือนไฟจะขาดประหลาดนัก^{๑๖}
เข้าเมืองอิงตอนทั้งลงกันตัก^{๑๗}
ยังพอกผดสักกงยงแซบแนบอุรา ๑
ไม่ไก่คุกอนงคั่งน้ำหน้า^{๑๘}
แล้วเกือกด่าว่าอิกติสาน^{๑๙}
ยังขันปีกอยปีกุกปัสดิอสั่งสาม^{๒๐}
แพสยาข้ากามกวนขาวมน^{๒๑}
หอยหมายมาค่าว่ากรุงสุ่น^{๒๒}
แล้วทุกคั่มน้ำลายไม่ไยกิ ๒
พระจงโปรดเกล้าน้องหอยหมองสริ^{๒๓}
ก็คานท์เด็กเมี้ยไม่เสียใจ^{๒๔}
กะไว้หม่มอมจะคงบังไปถึงไหน^{๒๕}
ทำข้าไบเบือนหนี่ไปทิ่เกิย^{๒๖}
ยังว่ามิน้าใจจะไม่เกียจ^{๒๗}
พอกอกลมเกลี่ยกขครักกสักรา ๒
งานเห็นกเห็นอยเมืองสองพระทัศนา^{๒๘}
รังแกลงว่าวังวอนให้อ่อนใจ^{๒๙}
ช้าจะหนิน้ำบ่นนางไปช้างไหน^{๓๐}
สายไบร์ค้อมมาพุกรากัน^{๓๑}
โ isot กกำสกษบซงกันแสงสัตย์^{๓๒}

โฉดงสารบ้านฉบับสราสุวรรณ
พอดีนชันยามเย็นไม่เห็นพ
ไกเห็นแต่เจ้าพราหมณ์กงสุลนาราย
นิจจาเชยเกยเห็นกันพนัง
อยกตอกพลงมาในสากา
พระนกนกแล้วสอกสอนให้
ชบพระพักตร์หยับนแห่นแห่นสิตา

◎ อินางยักษ์ พงศ์สุนศรีย์นาก
เข้าอิงแบบแผนของค์พระชัชชัย
กิกว่าหลักลับปลูกขึ้นโดยผลบ
ก่อยกหัดกวนนาดพาดอุรา
เห็นซังหักกิผิดลักษณะหักเยื้า
จะออกไว้ไม่ว่างเหมือนหอยางน

◎ พระแก้นคำชาคำยาน้ำก้าน
น้ำอกรสุกไกท้าไม่มีง
ทงเหม็นสายเหม็นสายเหมือนหอยางสพ
มายวเข้าเพาเบย์กเกดิยคำคาย

◎ อินางยักษ์กัวก้อนเด้วขันว่า
ทักษิบแต่พอดูกามุกครือ
เมอหอยสองห้องห้องในห้องห้อง
ถึงไกรชัชชัยหอย่างไรก็ไม่พัง

◎ พระสุกแสนแคนเก็องรากานจิต
ให้ออกช่วนขวันไว้ไม่สหาย
จะยงยนขันขักหักสุกษาท
ก้างหักกับสบอมกรอกมรรษ

หยักวัยกันหดักหดักมาหาดักหาระ
จะโสดกใหญ่หน้าไหหาย
เข้าผันผายดักการะช่าวรน
มาเที่ยวท่องบุกเกินเนินสิงชรา
จะทุชร้อนว้าหวานย์เรกา
ชุดเนตรหดังให้ตงช้ายชรา
ชงไสสกากำสกุรุกไก ฯ
สำกันคิกแวงว่าวพระปราวสัย
เห็นเกลไม่ผินผันร้านรราก
ประชวงรุขปראוช้ายแต้วข้ายชรา
ในกามาชันบ้วนไห้ชวนย
มาดูกค่าทำเข้าแต้วเมื่อนหนน
แคนนักหนาพาผಡเดอะกอดคง ฯ
ไกรจะว่านเหมือนเข่นนไม่ดัง
มาเกล้ากตั้งโภมดูขับผู้ช้าย
ไม่น่ากบ่น่าวรักกอก อุบหาย
ไม่มีชัยมีเรียงเท่าเล็บมือ ฯ
ส่วนร่าค่ากันนี้ไกเข้าไม่ดัง
ยงชงขอขันว่าเป็นน่าชัง
จะบังกันมิให้ไกรกตั้มไม่มัง
พลาวงเข้านั้งแบบช้างไม่ห่างกาย ฯ
เป็นสุกคอกสุกคอกหะหนหาย
มันกอกก่าอยเช้าชพรพไร
ไม่สังวาสเซยชิกพิลมัง
ต้องแขงไกกินเกลือกัวยเห็ดหกน

ใจบันชาวย่านแน่นางยักษ์
ตนเชือชาตอสุรนทร์ยอมกินคน
ไปช้างหน้าถ้าเคืองน้ำไว้เจ้า
แม้นให้สัปติษานสาขากลัว

๑ อิยักษ์พึงคังไคผ่านวิมานพุวรรณ
แม้นเกิดอย่างกลงบนหูในพระทัยป่อง
แม้นโว้วันรุกนพระทอกหัว
ขอทกเทเพทกวันรุ่งขันคาน
นสุกสันกินพาธราทวิป
พอให้สัปติษากำก้ามอัน

๒ พระพึงกำร้าวิเศษสวัส
การไส้ดาย กิจวัชชุมนิวเม
เกิกจุลาควัววัวบึกเม้าทึก
รุ่ส่าอยย้ายหนนิคแก่เชียง
รุ่ส่าโโคดงไม่สู้กส่องจะพ่อองจะแพลง
จะแก่ไขก์ไม่หดูกสุกความกิก
สมพาสยกสรักวรมภิรน์สม
เป็นวิสัยในกพรนินทร์

๓ นางผีเสื้อเมื่อไก่ปีระสมสัง
ประคองคออยปีวนนิบคีเข้าพักรว
กรนร่วงร่างนางไปในไฟรสนท
ธรรมงนอณผ่อนความความสบายน

จะร่วมรักกันก็เห็นไม่เป็นผล
มาแยกปีนเป็นมิตรเรากิจกัลว
จะกินเราเสียไม่คิจว่าเป็นผัว
ให้หายกสั่นแล้วจะหยู่เป็นคู่ครอง ๑

กสมสันกันบนขอบฟ้าบสุนของ
พึงน้องจะให้สัปติษาน
ชนเป็นผัวเพื่อนรักสมคสมาน
ประหารผดานชีวิตม์ให้ขาดรอน
ไม่สันซิพกไม่เสื่อมสโนสาร
จะกวยชื่อนเดนทั้งสองกับเพล่า ๑

ผุดอาจร่มน์สมพาสหง์ไสอกเส้า
เหมือนกช้าวกนิมันกันสเมียง
กะแซะชิคชาอกบกะทบเห็นยัง
บึกเม้าเหวียงยักແಡະกรະจะชิค
บึกเม้าແທงกะละกิไม่มิผิด
ประกยติคอกผางลงกางกิน
เหมือนเก็คอกหย้ากมพอไก่กัน
ไม่สุกสันส่องเสน่ห์ปีระเวน ๑

กังจะล่องสอยพ้าในราสี
หยช้างท Hayden ผาสีลาลาย
เกยูนกิยผดพริกสาวนาดวาย
นิมิตรกายรบปร่างสำอางท่า ๑

ตอนที่ ๓

สรีสุวรรณเข้าเมืองรัมจักร

๑ นางสาวถึงอนุชาติทราสันก
น้ำค้างพรมสมพัดกระพอม
ทเดลอกเดือนสนับสนุนคืน
ไม่เห็นพกพมพรากสาไทร
พระเชตุดาเข้าไปช้างใหญ่แล้ว
ทกเกยนเดยนตากด้วยหัวใจชาย
สามมานพน์ศักดิ์ปะหก!
จะออกหงนอังไว้ก็ใช่ที่
แล้วพากันย่างย่องมองเขมั่น
มายังหอยกสกสกสันเพียงหนึ่งตัว
อันร้ายน้มใช่ร้ายมนต์
หรอยกสผเสือแกดั่งมารยา
สรีสุวรรณเห็นจังก็ใจหาย
พระเนตรนองนัยนาการัตน์วาริน

๒ ทั้งสามพระมหาชนเข้าไปร่วมพระน้องนาง เห็นอานาจันด์เข้าแก้ไข
ร้องเรียกพลาทางหางแสบสังสารไว้
๓ สรีสุวรรณพนองศักดิ์กำรูนั้น
ไชสังสารขานขอหนพระพญา
เป็นเพื่อนสุขทุกใช่กิวิโภคยา
ระหว่างเห็นเดินบ้ำพนาวัน
หยกหัวยกันหลักหลักมาลดักพราก
นกนกแตลูกน้ำน้ำหากะเก็น

พระอาทิตย์ขึ้นแสงแห่งพระกาล
เสนาะเสียงสกุนาสนั่นไฟ
ผวากนหัวคหบดีหัวทัยใน
ปะหกากไชยตุกพระมหาชนกงสามนาด
เมอกเบย์เด่นไม่เห็นหาย
จะฝังกายที่ไหนก็ไม่มี
หรือภูวนานดันก่อการชนางหนี่
เหตุรุ่มสกสังนึกกริงไว
ก็พอเห็นรือยเท้ากิยว่าไหย
แล้วก็ลับไปหา yat ในการ
ต่างวิมุติมาลงวิเศษกังขา
มันตักพาภูวนันเข้าไปกิน
จะทวยกายลงกับท่าฉลามสินธุ
กันแสงสันเสือกชบสลบไป
กิริ่าไวรักหน่องสัตตรา ฯ
ศุลหดังกอดอเนตรดึงเชกด
ไปด้วยกากาญเป็นไม่เห็นกัน
กังแครากกรุงไกรไวอุรุรุย
กันเผือกมันต่างข้าวทกเข้าเย็น
แก่เสนยากรดวัฒน์หน้ามาร้าเจ็น
จะหยู่เป็นคนไปทำไนมี

สื่อชนชั้นก่อนช่วงเข้าศักดิ์
กันและชั่งไส้สับบ์พันกว่า

๑ ทั้งสามพระมหามนุษ្រ้าปะรังคองแม้วรังให้ น้ำตาไหลเพริ่งพระยาทั้งชั้ยชัว
กำนบบดีบลือบนดีกสักรา
ขันก้าเห็นก็เกิดมาในหล้าโลก
ชั่งเด็กกหทุกๆ คตากาเทษาไป
ควนราจะก็ติ กติความแต่วงหา
แนพะพมมวยชัววาย
ชาังสานก้าร์ความสเก็ตกัวบ
ลงกับชังไสการย่าราบดี

๒ พระพั่งสามพระมหามนุษ្រ้าปะรังก็ซ้อมบิ๊ก แสนสนิอยิงกว่าลมทิวทาก
คือยมไดรังแดรังชั่นกัลันนาตา
ดังมาดแม้นเป็นเพื่อนก็เหมือนพ
พช่วยคิดติความเมื่อยามนาน
แทกเดลกคุวงดึงห่ายางน
จะผ่อนปรนบันยานปะรังการไก

๓ เจ้าสานนกนอถูกเมลย์ดอย
พไกคิรริเรียนท่ารำมา
แล้วบันบวนนงนงคงสต
ทั้งลมรันกอกาเพยากวน
ที่ยวครุณคาร้าร่าพงถังพระพ
เข้าอุดมภ์ก้าชูหอยสบายน
หอยช้างทิสคุกเนย กะเลดิก
เรวะบเรงอออกเวชເຜອະกัน
ดอนสโนซ่องไบชันໄส่เสา

ราพักตรผุดผ่องก็หม่องสริ
ทบกบหหกช้ายช้ายคงค่า ฯ
ทั้งสามพระยาทั้งชั้ยชัว
หม่าไสการตรอมนักจังหักใจ
สุกับไสกมีไก สินหย่างสบบ
กิยังไม่รู้เห็นว่าปุ่นตาย
แล่นนาว้าไปในวนชตสบ
กิกรายจะไกพบปะสบกัน
ผิดซ้อมช่วงไปก่าวะอาสัม
จะเนินนันเสียเปล่าไม่เช้ายา ฯ

๔ บันชานมพระมหามนุษ្រ้าปะรังกัน
กัวยันดังนกยังเยาว์เจาฉงน
พระคนดันด้าลยพอไก
ไม่รู้ กะรำตามติ๊กไกสไหน
ริงจะไกด้เริ่งจิ๊กในกิจิฯ ฯ
พอกกิซ้อมหอยช่วงนกหันกหัน
จะเข้าบานสามค่าให้แน่นชัน
ตามลิทิเรียนนรุ ทกุรดอยน
เห็นแน่นอนแม่นยำแล้วก่วนาย
มิสคิริพ้าไปคงไใช่มาย
พอกเกราะห์กคายเห็นราพบปะสบกัน
พระทัยานกแหนงว่าจะอาสัม
แล้วพากันลงมาเมกรากล
รักให้เจ้าไมราเป็นกันหน

หนักศัตรูหงส์พราหมณ์เป็นสามคน
พรสันและสุริยันตันทกระร่าง
ค้องพระพายชัยพ็อกกะพ็อกพา
พระเต็งและตามกรและชลากันธ์
อะลิบสิ่วทิวเมคเป็นหมอกลมที่
เวลาค่ำน้ำเก็บก็พ่วงพ่วง
เสมอนเม็กเพชรรัตน์ ไม่ราрай
พระเด่นอยู่ดังบนเท่นท้ายหาด
ชนกิษณ์บลับลงในคงค่า

๑ สำเพ้นชัยด้วยสำควรไว้ต่อง
พระชุมหม่มฯ นาอกมภาวด
ฉนาอกฉสามตามเกลือนหยุกคลาคดำเน
มังกรเกยิวเดียดถ่องท้องสินธุ
คอกคุนงดงซังคพระเชตุดา
ราชวนดูมฟังศักดิ์ในนที
ราชเหลี่ยวชัยเดชวางว้าเหว
กตินละลอกกตอกดังเป็นเกลี้ยวนเกลี้ยวน
ยังไสกแลนดากรุดกเวส
เจ้าพราหมณ์น้อยกอยปสอยประโภมไว
แตสลับชั้นชั้นสิงชราเชา
ท่าซึ่งชั้นรุกชชาคิสอากเกียน
พระชุมอยกอยเพลินบรินจก
เห็นเงือกงามพราหมณ์ ชวนนน
มิເພາຜົນນມເນຂນທຽບ
ເສີຍແຕ່ເພີຍພັນດໍາງເປັນຫາງປາ

ชั้นงบบนาหาดิศว์บิริกา
ส่องสว่างกลางทเดพระเวหา
สำเพາหยาผ้าคตินมากกลางชต
สิ่รินเกราะแก่งทุกแห่งหน
เห็นແທ່ชลกัมม้าดราการาพ่วย
แวนสว่างวายวัชระยัชรา
แรมกะรายพ่วยพ่วงกลางชต
แสนหวพสกเวสดงเชตดา
สุริยาพวงพนชອวาร ฯ
ชั้นฟูพื่องละลอกกตอกดู。
ชั้นพคพด่านทานหลังม้าพรั่งพู
ทังช้างน้ำໄโสมากลางชต
เปนคกเกียงมาในวาร
ด้าแม่นาควันนองเปนส่องสว
ໄօຍ້ມันนองมากແກ່ຜົກ
ท้องทเดສັກສຳລວນนาເຊິວ
ชตเนครหกหดลังตะคุ่มໃຫດ
ແລ້ວชวนໄຫ້ມະນະກູກກະເກີນ
ເຝັນຫດ່າຫດ່າຫລາຍຫາກຄັງຈາກເຂີນ
ພສເພຍນສີເກດອບເມອເຫດອບແດ
ນິ້ງພິນເຊາໄນ້ໃນກະແສ
ພອງແລກຖາງกลางชต
ທັງງູປ່ອງນ້ວຍອີເປັນນັກຫນາ
ລັບພົກຈານນີ້ໄມ້ເປັນເຫັນເຫັນເວ

พระแม่เมฆพรมพวยภิปราวีชัก
เจ้าพราหมณ์แกล้งตอบความเป็นสำเนา
พดังส่วนตัวชวนชนกวยเชิงฉลาก
ก้าหนคนบวันมากิซ้านาน

๑ เป็นบุพเพสนันธิวารพาน
ส้านแพนชัยลักษณ์มานาตามลง
ทกรงหน้าอานนนนมเกะ
เห็นหอยดอยดอยด้วครองทวาร
พระปริกสาว่ากับพราหมณ์กงสามพ
จังรังคงคงหยูบองกัน

๒ ไก้พึ่งถามพราหมณ์ทัสดนลงตอบ
เรยวะเข้ากเล่นกีเป็นไว
แต่เรือเราเผาเสียร่องไก
พอยค่างคงค์มานาตามพราหมณ์พริชา
เห็นพร้อมกันหันถ้าส่วนภาส่อง
ชาวค่านเห็นนาวนเข้าจาน
เจ้าพราหมณ์ปลอกดกไบทงท้ายหน้า
พระคั่งคงค์เย็นพราหมณ์งามละอช
เพลิงส่วนกถางวนเป็นควันกอต้ม
กชนผงวารีกงสุน

๓ ฝ่ายนายหมุกครุฑราภักด้าน
จังรังเรือกมานั่งยังสาล่า
เจ้าเชื้อพราหมณ์พรมสประเกสใหญ
พอยเว้ออกมอยมวายควยอคคี
ม่ประหลาดหอกจิทกิจลงน

ไไฟรักจะไคร่ไก้หรือไม่เต่า
แม้นไคเปี้ยส่าจะคำนั้นบั้นประทาน
พระหน่อณาดปริเปริมกเสมสานท
ไม่พบพานเชคดามาหมื่นกาวม ฯ
กสัคตราจะไกคุกคุสุสม
ดุกมนามิกรนครา
เรือรำเพาะเข้าออกตามชอกผา
กริว่าปากน้ำเป็นสำคัน
นกรนดงเห็นจะชัยขัน
จะเป็นรังบประกหลร้อหัวไก ฯ

๔ อันเชคขอเห็นเป็นที่บูริใหญ
ເພອจะไกข้างกพะพยา
หย่าไห ไครเห็นหย่างว่าฟางหย้า
จะไกพากันเที่ยวกพระบูร
เข้ากามซ่องหว่างเชิงกิรสว
กชนคกส่องกงไหร่งรอ
เช้าดงทำเรือรอกหอยกสมช
เอาเพดิงร่องคุเผาสำภายนค
ชาวค่านรุ่มกันมาดับหยู่สับสน
สำภายนค ใจมดงในคงคາ ฯ
แสนลังสารพราหมณ์น้อยเป็นกันนา
แต้วพุกราปราสัยเป็นไนทว
ริงใช้ในนาวามาถึงน
สินค้ามีในสำภายสักเท่าไห
แทศกนกซ่างนาเกตร้าไก

ขอตามเจ้าผ่าพราหมณ์ น้านมไก

๑ เจ้าสานนกนฉลากเมืองด้อย

บันพอกเราผ่าปีรานสังวาตนา

เราชื่อว่าสานนเป็นคนไทย

คนนซื้อโไมรานุชารอง

เรียนเป็นแพทย์ วิทยารักษากษาโรค

ประดงค์ถึงสุวรรณพยาธิ่งพาณั

ไกสานหัวกเส็กสรวพะกตับบ้าน

กงทันหนอกนห้วยก์ทายเกียน

จะไปทางทิศไหนกไม่รู้

มาถึงบ้านท่านนเห็นมีคน

เดราราทข้าเจ้าครัวนไกรจะเห็น

อันเมืองนนานา ไคใจนนาย

๒ นายกานนั่งพังคำทิ่ว

รังษอกความตามรังทุกสิ่งไช

บันพระองค์ผู้ค้ารังขานราษฎร์

มีโภมยองค์ราชชีวิค

กวยเนือนางหย่างกุดนสุกนรุ้น

เมืองเกอนสบกอกนนไสกันค์

พระรูปโภมกประโภมตามสวาง

กรุงกสัครชัตติยาทุกงาน

เมอขอกตายผ่ายท้าวอุเทนราช

อานภาพปราบก์ทุกกรุงไกร

ให้ทุกามาสนองละของบท

แผนนไม่ให้จะประภณวงค์

กรุประงซ่างกะไรสั่นงามงาม

ให้เรียบร้อยคงคำทิ่วราดาม

หอยบ้านตามวารสิหั่นหน่อง

ถักนนี้ไปเจ้าวเชี่ยวเป็นที่สอง

กสุกทั่งคนนสิรุสุวรรณ

จะกับไสกสังเวชทกเข็คขันท์

มาเลี้ยกสวรรสิบเสะตามເກະເກີຍນ

ພອດມພານພາພັກຄວັກເຊີຍນ

ສໍາເກາເຮືນຂອບປ່າງຊັງຄົງຫາຈຳ

ເກຍວະສັນຫຍຸກຕາງທເລະວະຫະນ

ຫົ້ວໄຟໄໝນ້ຳໄກລັນແຫຼອແຕ່ກາຍ

ຜເຂີນເປັນຫົກໄປ່ນສັ້ໃຫ້ຍ

ຈ່າຍເວັບແລ້ວໃຫ້ເຂົ້າໄຟ

ເສັ້ນຫາດຸ່ນໂຄງໄມ່ສັງສົ່ງ

ນິກຽງໄກວຽນຮັກນັກງາ

นามພະບາກທ້າວທສົງສາ

ຫ້ອນງາກວັກສຽວວິສາວຽວນ

ເຝັນກົງນ້ອນໄຄນປະໄລມຫວັນ

ເກຍວັນນັ້ນຫຼັນສາສີບໜ້າ

ຄູພົມພາດພົງຈຸນໄເວັນສົ່ງ

ມາຂອງສູ່ລົມໄມ່ໃຫ້ໄກ

ເຝັນເຫຼືອຈາກຫຼາວຫຼາວຫາກສາໄສບ

ເຝັນເນືອງໄຫຍ່ກວ່າກສັກຫຼັກຫຼັງ

ຈະຫອຮາຊີກາໄຕຍປະສົງກ

ດັບຜູ້ພັງສົ່ງກັງພຣະກິຫຼັກຫຼາ

ช้างเจ้านายผ้ายเรามีไก่ให้
แล้วก็รึ่งเกรงไฟริบมีกา
ไปขึ้นหาถ่าย่างเช้าเดือนนี้
แสงลงส่วนเจ้าพราหมณ์นั่นคุณครับ
ที่ประทับขึ้นบังหดูทัน
ช้างซึ่งอยอกปากฝากเชาไป

๔ เจ้าพราหมณ์ท่องขอคำเป็นท่อง
แม้นเข็นศักดิ์หดูส่านกนาย
แต่มาถึงกรุงไกรจะไก่รีบ
สนุกสนานป่านไกยันไม่เกย

๕ ส่วนนายค่านไก พวงนั่งหัวเราะ
จะพาไปให้เห็นพระพรา
ขอหน้าพราหมณ์ไปตามดู
เที่ยวเตียบราษฎร์ชนนี้เวสวัง
เห็นผู้หดูรังเรือทเนชเหตุอ
กวนนางในไม่ชัวคัวสำคัญ

๖ พราหมณ์หัวเราะรับคำที่ร่าสัง
รำปรารถนาพากเบี่ยมให้มาน
มีบ้านซึ่งสองแฉวแนวดูน
มีโรงรถดูไกรไอยรา
ทกายวงดูวนแม่คอกกว้าน
นายค่านพาฝ่าคลาดครัวหดิกคน
พวงสาวแก่แลเห็นเจ้าพราหมณ์น้อย
งามริบทกิริยาสาระพัน
เจ้าพราหมณ์ชามงานงอกอุบ

ว่าท้าวไกเป็นนกพระสาสนา
ริงเกนห์มาตงกของหดูขึ้นกัน
เห็นรัมมีการทพดังข้อขัน
จะพยายามไปข้านปะการไก
ถ้าแม้นมีເກุรวมแท้ไทน
คงมิให้ออกหากล้าหากภายใน
ไม่มีสังไกให้เห็นม่อนไหหมาย
กัวไม่หายก์ไม่ลืมพระคุณเดช
พายไปเล่นสักเวลาเดิกน้ำเข็ย
พองชุมเชียเสียสักหน่อยริงคือยามา

ช่วงพคเพรา:n นารักเป็นนกหนา
แล้วหดูบ่ย่ามใส่บ่ำตะล้าตะลัง
ถึงคำนกรุงไกรกังไหวงศ
แต้วสอสั่งห้ามปรมเจ้าพราหมณ์พลัน
หดูยอกเยื่องเกยิวพานนะหลานชวัน
จะเสียสันเสียเปล่าไม่เข้ากาก

พลงชุมวังนิเวศปรมทสดาน
ชีชัวตแก้วเก้าะวัวว่าหา
ทั่งผู้คนคอกกอกกันนักหนา
สนานหน้ารักวะรอกทึกพลด
บ้างนั่งร้านสองแฉวแนวดูน
ประชชาชนซอกหาพกใจนัน
คุณชุมช้อยน่าชุมทั่งกมสัน
ค่างซิงกันร้องเริยกขอเพริยกไป
แคกยังร้อนน้ำรินไปช้างไทน

พระเนยมยมพรหมพราหมณ์อย่างไร
ส่วนนายของป่ากันนาท่านหน้า
นิมมากพฤษโตรหุ่ยกราน
แต้วเหดีบวนน้ำมารถมเจ้าพราหมณ์นั้นอย
พระชวยเชินเมินเสียทำนายไป

◎ จะถ่าวถังสาวาใช้ในนิเวศน์
ชือกะงพงส์ ไฟร์กุรคุมพ
ชือกุลากนาคราชายเทยว่ายช่อง
เห็นคนคุ้เจ้าพราหมณ์ตามกันเกวี่ยง
เห็นโภคภานพราหมณ์นั้นอยกตอยสาวาท
ทงกะบุงกะกรัวไม่ม่าถัย
สูแซกเสียกเมียกคนเจ้านซิค
พระชวยเชินเมินพักตร์ไม่พุกร
ชือกะงหงส์ลัมตัวอย่างเห็นยม
เห็นพราหมณ์ไม่เกยวนพานรากานไว

◎ จะถ่าวถังหัวนยาณายวิเศษ
ชือกะงเปนกะไวน์ไคร่นما
นางท้าสามาถังห้องหอก
เขายอกว่าข้าเห็นไปกานพราหมณ์
เห็นเกินคำพราหมณ์นั้นอยห้าดอยหน้า
พานเข้าไปให้หัวนยาณายเปนนายกรัว
แต้วว่าอาช้าช่องไปในเสีย
หัวอยเทยวัญสูชูสาวาช่องมั่น

◎ ชือกะงหงส์ให้ไม่ไก์สิบ
ช้านไก่เสียกวนมผัวพราหมณ์

นางแม่ก้าอกัดดี้ปะโลมล้าน
พ่งแม่ค้ารังก็อกหันรักล้าน
ทานายกานนะขอหัวใจ
กินกลัวข้ออ้ายบ้าหัวพ่อจะขอให้
เจ้าพราหมณ์ให้ยังคงกอดอวดดี ฯ
เป็นวิเศษพราหมณ์กามารศิ
ยังไม่มีสักผัวทวานเกี่ยว
ทำยมของยกเปลือยช้าเดื่องหลบว
ทำตกเตี้ยวเต็งและหบุ้ยต์ไกด
ใจจะชาติกองกวยต๊อกพิลมัย
ไก่อกไม่วิงคำนเจ้าพราหมณ์มา
ก้าริกนั้นให้ ให้บุพรา
คนเขายาให้ดันกันนั้นไป
ทำแต่เดียวมายอุรังเข้าเกียงให้
ไก่เขายาค่าให้กวยไกรชา ฯ
ครันสุริเยสบ่ายกตั้งบก็ตอยหา
รังสังชากอนใช้ให้ ใช่คำน
เห็นกะรากทั้งไว้เที่ยวไก่คำน
กิริคำนติกพันไปทันตัว
นางท้าสามาช้าชัยกิริเข้าหัว
แกเห็นหัวขันไม่เข้าไลคิ
กระชงเบี้ยหมคุณน่าบัดสิ
หัวอยเจ้าหันย้อนบั่งรังแจ้งคำน ฯ
ทำอุบอิกล่าวเท็จไม่เช็คคำน
รุปเทองงามกะทะทุนเขียวคุนยาย

ให้คำนั้นสัมภามาเมชก

พรุ่งนนต์ให้ฉันพามาหานาย

๑ นายวิเศษชาติค่าหิน้ำกัน

กรดักสน์ร้อนเข้านเมือง

ถูกไปแล้วก็พะเพเดยง

ยังไกราค่าทองแล้วราดี

ริงนั่งความตามอีกจะงเดา

เห็นผูกพันผันเผอิหติอีกค่าวา

๒ พระพเดยงไก พั่งนั่งหัวร่อง

ให้พวงขอผ้าไปเลาทัว

ปรึกษาพางทางลงจากต้าหนัก

ริงสั่งให้พวงช้างหน้าพาออกไป

พวงขอผ้าเข้าร่างอีกตาสี

เห็นเจ้าพราหมณ์ตามกันเรือสักสา

พวงขอผ้าเข้าล้อมเจ้าพราหมณ์น้อย

นหรอเหลาเจ้าชูไม่ก็แฉ

ถังกะไรไกซัมกีสมหน้า

ก่านให้ห้าเร็วเดิมพ่อห่ายร้อง

๓ ผ้ายาเข้าชราวค่านไก ยินว่า

เมื่อหลานข้ามาเที่ยวเต้นทาง

อคันผปากมันรักร้าน

มิใช่ชราบ้านนอภัณฑ์สักไก

๔ ขอผ้าว่าค่านไนโภร้าย

ก่านทั้งสพเดยงพะอิค

แล้วปลดอย่าว่ามาไปเดิมเจ้าพราหมณ์

ว่าจะทำงานของของด้วย

พอกนยาไช้ให้เข้าไปเลาทัว

ยังให้การซัมงานเจ้าพราหมณ์ผัว

จะคิกตัวคงใจรักไม่มี

ให้ไก่เดียงเกียนสั่งไปโรงสี

มาถังสพเดยงพะอิค

มันซัมเจ้าชูพราหมณ์งามนักหนา

จะกว่าลักษ์ท่าไร์ก์ไม่ก็ด้วย

มันยกยอกันว่าเหมาระเป็นผัว

กิหรือชัวก์คงเห็นว่าซึ่นไร

มาถานซักอีกจะรังเห็นหองไหล

มันว่าชูหอยที่ให้เลาทัวมา

มาถังทกของคลากเกี่ยวนดห่า

อีกษาส่างเข้าชัววนนัน

แล้วกล่าวด้วยไก่ตามหานะแต่

ทำกษากกันแท้เกียวกะชัววัง

นักบ้าเป็นเมียจะเสียหสัจ

คุณในวังขอหมายประคอกลาง

แก้ไกรชาชีกชักเข้าชักช่วง

ไก่เกียวนางชัววังเมื่อครั้งไร

มาเกียวนานหลานช้าห่าว่าไม่

ผิกก์ไส่กันกับเจ้ารันเย็ชดา

จะเอา hairy ลงหลังกะมังหนา

จะให้ห้าเข้าไปถามหานทำน่อง

หบ่ำพุกความคาดันนั่นนั่นของหอง

แล้วพาเข้าวังในค่ำไวยปอง
ด้วยประดุจห้างข้างถนน
ทางเข้าไปเล่าแต่ลงแรงกิจฯ
๑ ผ้ายังสพเดย์เมืองชุมชน
กุฎิวัดด่องเรื่องร้องทรงกระดิ้น
ชั่งเนตรเกสรกรรณและกรอก้ม^๔
พิสูงหลังลิมกะพรุษตา^๕
ทั่งว่างามเหลืองนพพราหมณ์^๖
หรือหน่อรักษาพัตราพาราไกล
อิกนไช้ใส่ความว่าเป็นชู^๗
เว้นแต่ของศั่นนุชพระบุตร
ร่าจะถวายหน่วงหนักไว้สักหน่อย
กำหริพลางทางสังข์เพ้าพดัน^๘
จะให้หยุดทันกันไก^๙
แล้วจะตามความขอท่องสำนวน
ขอผู้ว่ามาไปเดิกพ่อเชี้ย
ผ้ายเจ้าพราหมณ์กามใจนิไหซัง^{๑๐}
จะไปบ้านท่านเดิกให้ผ้าสูก
นายก่านพึงกลังกลดอยหล่อน้ำตา^{๑๑}
จะไปรักษาปลากระยาหาร
แล้วเกินพลางบันพลาทางทางไป^{๑๒}
ทำปลดอยม้าอุปการเที่ยวพาดเข้า^{๑๓}
ถ้าทุกที่หลานกุะสูต้าย^{๑๔}
๑ ผ้ายขอผ้าพราหมณ์มาตามถนน
ทางออกแรงกิจฯ สาระพัน

ส่วนนายกองปากน้ำก็ตามมา
เห็นแต่ส่วนหมื่นหมื่นหมู่พร้อมหน้า
ไกคั่วมาแล้วจะไปรักประการไก^{๑๕}
เห็นพราหมณ์น้อย โสภางหาใหญ่
งามวิไลแต่ลับท์เกวต้า^{๑๖}
แต่แยกลับน่าวรักเป็นนักหนา^{๑๗}
เส่นหานบันบวนรับชวนใจ^{๑๘}
ซ่างเสอนถอยถ่องพามาแต่ใหญ่^{๑๙}
ชุรະไหหนอจิ่งมาถึงชวน^{๒๐}
ไม่ควรคุ่คยกากับก้าสี^{๒๑}
เห็นเต็มกิจกรากวอกมสุวรรณ^{๒๒}
ให้พราหมณ์น้อยไปสำนักหยุ่สุนชวน^{๒๓}
เห็นไม่ทันจะปรึกษาเวลากวน^{๒๔}
ไปส่งให้สองเข้าที่เม้าสุวน^{๒๕}
สังฆลัตวชวนกันเช้าไปเสียในวัง^{๒๖}
ถ้าจะเดย์แล้วเห็นจะเด่นหลัง^{๒๗}
พลากรร่าสังนายนายก่านคั่วมารยา^{๒๘}
ฉันพันทุขแล้วเมื่อไกจะไปหา^{๒๙}
แล้วว่าน้านไม่ทันหย่ากิริ่งไ,

มาส่งหลานสกนไห้งไก^{๓๐}
กันจะไหหย่างนี้ไม่มีอย-

เห็นไปเง่าแล้วจะรับไปปรับหมาย^{๓๑}
วิงดวยคิกไกว่ากัน ๑
ถึงทำนส่องเข้าผ้าสุนชวน^{๓๒}
เจ้าพราหมณ์นั่นน้อมอยให้แล้วไคลคลาก

ผ้ายังเช้าทรายกับบันพ่าว
เขานั่นหุ่นเรามีความดูดู
เข้าพรหมน ยมพรหมพรายชัยบอกร
ข้อคิดน้อยจะสักน
ขายกับค่าวาซื้อห่ายงไว้ใจ
ยังไม่ได้ร้องขอความน
เข้าพรหมนเดินก้าวเข้าในห้อง
เข้าซรมานอนหัวเมือง

๑ สองสาวหน่อสุวิญญาพงศ์สกศร
กวยไม่เคยเชยชูรากานอง
รังปีกสาว่าแกพรหมนหงส์สามพ
พวงขอผ้าขาววังมันรันทาล
แคพนงเสียงแล้วน่องก็ต่องนง
ทรงสามพันเห็นเป็นหย่างไว

๒ พรหมนหัวอยพอดีมเตี้ยแล้วหัวอ ขาดอกชื่อเสียงให้เหมือนไหหัว
อันลงกราชบทกราทในวัง
พ่อโภณงามยามนกแรกรุ่น
ดงขอผ้าเข้าไปรับให้อปรมาน
เมอพงกันวันนนนางพเดยง
ชังไหคุณไว กนกงสกน
ถ้าแม้นเห็นอนหมายมุ่งก์พวงน
พ่องคันโภโภสหาย่าโภรา
ก้านลงเข้าขาววังมักทึบง
ชังพ์เตียงพะอิการะว่าไว

๓ พวงพังพรหมนสามนายบึงอยนัก ไม่รู้กรกัววุ่นภิรเมษ์สม

เราจะทำกะไรก็จะนหนา
คงหนึ่นหน้าแล้วจะไล่ก็ให้หนัน
ไม่หนึ่นคอกายหากห่าไสสกสัลย
ยันโภสหันท์สั่งไอกก์ไม่ม
ก็ให้หนึ่นใจรับว่าชาจะหนัน
เข้าหอยที่ในกะห้อมให้พร้อมเพรียง
ทางพนังนั่งหัวร่อไม่ห่อเดียว
คงยังสั่งเสียงเกวียบกรอกถูกขั้นมอง ฯ
โภมนั้นสั่นใหม่ วิทย์หน่อง
ເຜົາກວົກຕຽອງທ່ຽມໃຫຍ້ກວ່າຄານ
ไม่พอกหันเขยหน้าเข้าว่าชา
จะไคร่ผ่อนชี้วันให้บันถัย
ແກນผัดยิงมันยังกับบังคับไก
รังนึงไห้มันว่าเป็นน่าซัง ฯ

๔ เข้าบอกชื่อเสียงให้เหมือนไหหัว
ทุกวันยังมิไก มีราคพาน
ผลบุบช่วยชักสมคสมาน
พกเห็นเป็นกระพานมาซอกกล
เห็นมองเมียงตามาสีห้าหัน
พนเห็นเป็นกอกมารยา
ร้ายหัวอคิราก พึงไม่กังชา
รู้ถึงแก้วเกสราระน้อยไว
แท้ไม่ถึงเก็บนกออกกระบอกไห
พะไคร่รับร้องด่องการม ฯ

จังว่าถึงนางพ้ามาให้ชุม
ไนซังหัวงพังเหตุพวงเจตดา
พรากษาชาวดังทั้งประวิว

๑ พราหมณ์หัวขอพักหยาปะมาทุมนี่ ดันรูปเกิดบารสเตียงสำเนียงหวาน
กับสัมผัสสกุรอกกาด ^{๔๕๖}
พลางหัวเราะเยาะหยอกหนักสักร
เสียงซูบชิกันไปไม่ใส่ยา
เสียงหัวขอทำระริกคงคิคอก
ทุนพิโภโภกชองเสียงคงคง
หรือระคิคงคีฝาพากันหนน

๒ ให้รำข้อการก็ว่าไป
ทันออกสัตว์กับสามเจ้าพราหมณ์ขอ
นอบนอยห์หนอยเสือตากขาดระคาย

๓ ผ้ายนารพเดียงในวังราช
ครนสันแสงสุรยนสนธยา
แล้วกุลเชินโฉมยังซังเสวย
ค่างเพ่งพิสพะอิศาวิลลารุน
คิดถึงงามพราหมณ์อัยกันราก
คงสันวงค่างคันงทะลงดาน

๔ ข้างพตังวัวถ้าไกกับเข้าพราหมณ์
ทังสามนางค่างสคบัรขว่าขอ

๕ ผ้ายโฉมแก้วเกสรราชิการาช
จังว่าพนผกอกกว่าทุกวัน
ประภาวงกพเดียงฉลากแกํ
เมอคันนพนสกสามยาม

ไม่นิยมເเบຍพิเป็นความริง
ใช่จะมาห่องเทยวเกียวกู้หูง
กอชยองไปเดกนังไม่กั้งก้า ฯ

๑ พราหมณ์หัวขอพักหยาปะมาทุมนี่ ดันรูปเกิดบารสเตียงสำเนียงหวาน
เห็นวิมานสบสิบไม่พริษทา

๒ โสມนัตสุลสันก์กุ้ยหรรสา
ชาบกันหากัวผัวเมียคายเมยพัง
กิกว่าลักษันกวางาดับหลัง
น้อยหรือยังพมพ่าหยู่ท่าไม
นบ้านนแลวหยังไม่หลังไกด
คนะไรชาคิชัวไม่กตวนาย
ไม่ตอบด้อยก้มเดียงก้าเสียงหวาน
นนเคตมกายหตบไปในใส่ยา ฯ
แสนสวากพราหมณ์อัลลหัชทาง
มาเฝ่านกวางเอกสารหยุพร้อมกัน
เหมือนหอย่างเกียขับกต่องดอนดอนช่วง
สาระพันไม่มีราคิพาน

๓ ประไฟพกควรเกียรคิวบสุริยอุวน
หทัยงานดอพคกพลดกนด
งามท่องงานชุมเด่นเห็นแล้วหราด
แล้วกุลบรอยไกคิคอกกัน ฯ
พังประดาหอกลอกคิคิกะลัน
จะไวนันน้ำชุมสมกับพราหมณ์
ไม่กอกแม้มิใช่การหวานหย่างาม
ว่าเจ้าพราหมณ์หันนบุนดกนหันมา

กุรุป่วงรุ่นราวนราวนพะรันดัง
บุสตไกในกพโภค

พะเสียงก้องย่างรังสกงคุน
รังแกผันแม่ชุลางกลัน

๑ พระอิตาว่าชนมหยากระเช็ช
เมอคงกพพดไม่เช่นนั้น

๒ ทรงนพเดียงฉตากเมดาย

แม่ประภาแก้ผันให้ผันพัง
เมอคงกพชุมโภมพะรันดัง
กิกดงพราหมณ์ความผันแม่ประภา
ว่าไกพราหมณ์ความผันนั้นหนอเจ้า
เมอคงกพพดกเช่นนั้น

๓ พระเทพนยินค่าเห็นลากอก
รังว่านดอยไปหรือพเช่นนี้ยิ่ง
ถังนินามพราหมณ์แยกกับเปลกชาติ
แยกลังดุงเล่นเห็นรู้ไม่เท่ากัน
อันชาตินนแม่พหยาพดหมาย
ถังมาตรฐานนั้นงสาระทากอง

๔ ทรงสันางค่างคนเห็นเกียงข้อ
แม่เหมือนรันกแม่พ้าไม่ราก
อันชาติชาญเหมือนกระถายกฟ้าชาติ
พพดเล่นเป็นแก่คำให้ส่วน
แล้วสันางค่างคนเข้าชักด่อน
บ้างร้องรับขับไม้มให้ร

ผิวผูกผ่องน่ารักเป็นนักหนา
กระหาเปรี้ยบไกนั้นไม่มี

กันกนนั่นไม่กล้าบอกขอภักดิ์
เข้าว่าก็หยุดแล้วก็แล้วกัน ๑

นและนนั่นไส่ไกตัวไว้ไผ่น
หรือสักนั้นซือพิกรงขคบง

ไม่ถวงเหลยพระเต้านอความหลัง

ว่าเจ้าพราหมณ์งามกังเทวค่า
นวสตระขอองน่ารักนั้นนักหนา

รังแกสังจ่าวเขี้ยวยะหัวเราะกัน
เป็นขอผ่านอังแกวแล้วขัน

ไม่เสกสันนัชองบีกสักนิบีเกียว ๑

รากยันกเกดงชันไห้ยนเมดาย

นามกเกยขวักชักชัมสมยอลงกัน
พสวากแส้วมาเปรี้ยบปะเกียบฉบับ

แค่เช่นนั้นแล้วหย่านักคนงป่อง
ไม่คบช้ายเซยชุมปะสมส่อง

กไม่ป่องปราวอนหายาพาที ๑

ชุดหัดปลอยปะโภมนางไอนดี
ใจดีหงษ์พนพไอยมาน

สุกจะมาคกหะมุ่งหมายส์มาน
ชดปะหานไอกสเดกพะเกพิ

กิบงดอนอุนชานงหย่ช่างที่
บ้างก็กสีส่องเสียงส่วนนี้ยองควรน

ตอนที่ 4

สรีสุวรรณพนนางเกสรฯ

๘ สองสาวแก้วเกสรฯ อิทธิกาท้า
สติหทัยแห่นสุวรรณให้รักหวาน
พอดดับลงชังชังสุขนัมมคร
กนตถกงรังนังพะสุริยา
จงเจยก สพเดย์มาเกียบจ้าง
ฉันผืนวัววาสุกิ ฉันเกรียงไกร
เกียวกะหัวก้าก กะรอนอุรานอัง
ให้ร้อนรุ่มกอก้ม่า กพสุกชงก
ชนเกียวนนก กดลั้วยังคัวสัน
พเดย์พงนงนก แต่ในไว
ถอกสนะพะสุบินนิมการแม่
สมุกมหุรุม กแห่นสุวรรณ
จะไก้ถอกหัว กอกะไร กไม่ซ้า
พะชุบยอุบพะพงาจาม
กุลพางทาง พลิกสมุกดวย
บุพยงชังอ่านอักษรสูรพลัน
แผนชอกก้าก กิครในนิมการ
แผนชราษายผ้ายคุกิรุมชา
นางพงเรือย กะรังขัดขั้กสมุก
สพเดย์เกียบจ้าง เห็นนางเมิน

๙ พะบุตร ไกรอกทรัค กวยขั้กแก้น
เห็นว่ากลั้ย กดลั้ว มาแกลังแส้งปะราน

เมื่อครั้งควรจะไก้กู้สุส่วน
แต่ขักช่วนช่วน ใจไม่ใสยา
ประวัติหนานาดหวานกผัว
พระอิศาน กดหนงแกดงรักขบ
นุชนางเล่าแจ้งแผลงใจ
เช้านมาในแห่นสุวรรณฉันบันช
ฉันรารังหยบบันเตียงงานเสียงหลด
หมายว่าปัตงชัวนิศาดัย
ฉันความผืนพิเห็นเป็นใจน
ยมละใจในหน้าแล้วว่าพลัน
กรันจะแก้กลัวจะไกรอพิโภชนัน
คำรำผืนชงก ให้รักหวาน
กวยเวลานนก รุ่มเข้ายามสาม
ให้ส้มความปรา董นาไม่ช้าวัน
ถูกทากายงุชบสบกชผืน
ฉันสำคันว่างุหนอกุมภา
จะไก้ชัมสมสันอเสน่หา
วาสนาพัง เพื่องเรืองร่วน
ให้แสนสุกอั้ย อายะคายเชิน
ท่างอยชัย ให้ร่วนพะชุนนาน
พันแสนเด็ท์ลุมประสมปะราน
ชวนให้ร้านแต่ค้าหรับกอปริย

น้ำกเทนเป็นผู้ให้ยังไวยัน
แล้วผันพันพักตราไม่พาที่

◎ ทรงสั่นง่วงค่าคนเห็นเก่องขั้ก
กรนสุรษชาญและชั่นเรืองร่อง
พระบุตรนัมตรผิดปูะหลาด
แสงสังสารเจ้าพราหมณ์กรรมครัน
เรื่องอกไปตามคู่ให้รัง
ดวงก้านนักถ่ายว่าจะไป
เห็นพรากพร้อมยอนใจเข้าในห้อง
อะเหมารนับช้าให้ค่าที่
แล้วผักหน้าหากานันทน์กะแระพัง
ห่นกรองหองหองแสงกเป็นชัยใน
ให้ดีช่องสถาผ้าผ้าเชือกปาก
ทำกริศชายกายก้อยเที่ยวภอยนวน

◎ ผ้ายกหองเข้าเพ้าผลักกันนอนนั้ง
กรนรุ่งรัวส่างแสงพระสุริยา
บ่าวเวນมีกันล้วนหนุ่มนั่น
ทรงขอเส็บมนิกพร้าหาใหม่นั้น
ทำเร่อผ้าหัวรัวรัวว่าจิงหยู
เดียวแรงมีบัวไฟร์ใช้ไม่เป็น
ริงรังร่วงรุยกเข้าพราหมณ์ตามบ้านอก
แล้วริบวักรักจอบให้กันสะอัน

◎ หนึ่งกัสตอร์ชักแก้นก้าวยเข่า
พเดยงพราหมณ์สามคนเข้าขุกไว
น้องช้าเจ้าเจ็บหยุ่หย่า

หานไม่ร่วงว่าเสียให้อายกับสาวสร
ท่าเข้าที่ไสยาสน์บนาอาสน์ทอง

ชุดหันบนขอบไม่คงสมบูรณ์
ออกจากห้องไสยาปีร์กสาวกัน
ที่เราคาดันนักงามกั้นความผัน
จะโสดสัตย์หยูในส่วนร้อนๆ วนไว
หยูทำแน่นักเรสประเกศใน
เก็บคงไม้ม้าขาวยพระบุตร
เข็คกันฉ่องส่องทะเบียนสอยเกส
กริศสำคัญเรียบร้อยทั่วไป
ต่างคนมุงยกหองล้วนผ่องใส
เรียกสาวไชคันรักมาซักชวน
แล้วออกจากปะทุข้างทางด้าน
ตรงไปสวนมาสักกิ่วบี้ค่า ฯ

เวียนรัวรัวพราหมณ์น้อยในเดา
อิยาลเข้ารังว่าแก่ค่าพดัน
ทานเขยคุมอยอกไปใช้ในสวนชั้น
ให้ช่วยกันถูกหยักก่าวางบั้น
บัญญาคุณมิคิกิไม่เห็น
นั่งให้มั่นนอนเด่นเดียวทั่ววัน
เก็บเขยออกมานี่ชุมชน
มาช่วยกันถูกหยักหัวใจพาไป ฯ

จะไก่ร่าเจ้าขอสับให้กักสับ
แล้วแก้ไขบอดเด่าเจ้าชรา
เกนท์หน้าที่สักเท่าไกว่างใช้ชา

จะถูกทำให้แทนกันไม่ฉันท์

๑ ส่วนคนเข้าเที่ยวย่างมาข้างส่วน
ริบกวนหน้าที่ให้กันไป
แล้วคนเข้าไปให้กันซึ่งกัน
ระหว่างหัวใจคนนั้นขอกระดัง

๒ ผ้ายิ่งเพราหม่นสัมนาญชายฉลาก
จังเลือกเก็อกออกลากวนที่บ้านไว
ลงมาทวนแม้นอกยกต้องจากหยา
เราระรังพงกันคุณน
ขั้นความเที่ยวเกย์วผู้หยัง
เราอุส่าห์พยายามตามไปราน
ว่าพอกางทางจันเข้าขอบส่วน
ไม่เกย์ทำช้าสักแต่นสุชา

๓ หนักอสังข์เกล่องช้ำเต็องกัน
เสน่หาน้ำคงอคไม่รอดอกกัน
กังจะซักน้ำงพางมาให้
พระศักดิ์ชักดิ์ไว้ไม่สบายน

๔ ผ้ายพเดยงพระธิกามาดิ้งส่วน
ทำเสสังส่าวสรวคก์กำนัลใน
วงรองนั่งทำที่กัน
แล้วเสสังแต่งริทกบีกงบวน
บทมีปิดกิริทกนกดิ้งเพราหม่นด้วย
นามของเมียงเพียงทับษายกข้า
ทรงส่วนท่วงว่าประทักษิณแล้ว
กว่าจะเกย์เกย์บุบผาสุมาด้วย

ทรงไหนหยาจ้าให้ก้างน่าไป

เห็นรรบะหบันพรกแอกกไส
ไกรกำให้คังหยกไม่ฟัง
เข้าผ้าปี้คัพลงลงบนหัง
ติมระวังเพราหม่นด้วยหลับไป

๕ เห็นหนอนน้ำดมวัฒลงไม่ฟังไส
มายินไห้อนชานแล้วพาที่
จะอาสาแทนนั่งหย่าหมอยันต์
ดำเน้นพี่คาดพิคิจิคิการ
ต้องขออย่องอคเปรีบวไว้กินหัวน
คงปีนกรรมนั่งหย่าสังฆ
เงิงสำรุลซวนกันเข้าพั้นหยา
แท่เปรีบยนชัยบ้ายช่วยหยู่ส่วนกัน

๖ สกันดอนหริทัยพิไรบัน
ตั้งทุกตนลากหยาปะระคากาย
กีจะใช้ถากหยันนั่นหย่าหมาบ
หงส่วนนายเมินหันลากหยาไป

๗ แสนรัณจวนผกจิพิสมัย
จะกุมเด้าเข้าไปก์ไม่คุณ
เรากงสระบำเข้าไปข้างในส่วน
ทำซชวนกันเก็บมาตามฯ
เนตรชุมอัยแลลอกช้ำเต็องหา
ไม่เห็นหน้าเพราหม่นด้วยลับหัวใจ
พ่อรูปทองนั่งแก้วช้าไปไหน
ลงสบายน่างบ่ลงนามลงเมียง

พ่อไก่ลังสะ โถสมปะกุมชาติ
ทบกุณแต่วอกุณ พึงสำนัยง
เห็นเร้าพราหมณ์สามคุณกันถูกหย้า
แค้นข้ายเร้าเพ้าส่วนแสตนรั้วไว
แล้วแลกภูพราหมณ์น้อยเห็นส้อขเส้า
คงส่วนทางท่างว่ามีรำภាន
นางประภาว่าเราระพดคัวย
เรารอดไปให้เข้าเห็นพอเป็นที่
ปรึกษาพ่องทางเดินเท็จออกไม้
ทำไอนั่งจะไก้กอกอุบล

◎ เร้าไมราสานนพราหมณ์ วิเชียร
พอเหลบวนมาเห็นหน้านางพเดียง
มาบอกรกวนพราหมณ์น้อยคือยกจะชาม
พ่อไปพูกกับเข้าเด่นก์เป็นไว

◎ ตัวสุวรรณสันพักตร์ไมรักคุณ
พรากเขากำเร้าไปพกการ
พอหยาไห้อายเรื่มนหยามหยา
ไมรักมชุก้าวมอครัวนกน
พร่าวพ่องทางถอกซันถูกหย้า
พเดียงพราหมณ์สามคุณเข้าช่วงชิง
ท่างว่างรอกหอยน้องแล้วย่องย่าง
หม่อมหงส์หนรอชาตระลักษณ
เข้าพ่องหาว่า กะไวไม่ไก่ถาม
ทั้งอคพนอยังร่วงคัวยยงชุน
แท่เข้าตรุษเข็นจะเตียนชัน

เสียงจารชนาคพนกินไก่ยินเสียง
ก่อชัยม่องเมี่ยงเดี่ยงแตหยุ่นค่าไก่
เวทนาภัมภัมจะกำใจน
มันแกดังใช้กัวกกร่าวให้ห้ากการ
เข้าเฝงเงาพริกสาน่าสงสาร
จะคิกอ่านแก้ ไขหบ่ำงไรกิ
ก็คิกชวยวิญญาณน้ำบัคสี
พังไม่ครเรขาก่อนจังผ่อนปรน
เข้ามาไกดัลส่วนน้ำแล้วทำบั่น
แล้วทำกุดแวงชัยซม้วยเมี่ยง
ก่ำลงเพียรพนกินไก่ยินเสียง
เรอาอยเหวยงไว้กับทกัวยกิไ
คงทายรำบมันคงหย่าสงสัย
กุทำทางน้ำในรำนรรชา ฯ
หย่าเร้ารับไปเดือนธันไม่ป্রอดนา
กถอกหย้านนั่งจะทำแทน
ฉันเหมือนสายหันเนื่องนเหตุอ่อน
หย่าชนแค่นเดยพราหมณ์เป็นความรุ่ง
แล้วเมินหน้าเสียไม่คุ้ชั่งผู้หยุง
พอนั่งนงหย่าทำให้รำกัน
เข้าไกดันน้ำน้ำกัดยานแล้วว่าชาน
เมือเย็นวานนให้พ้าณน้ำคุณ
ให้คุณความร้อนไก่คงไฟสุม
ก่านผู้คุณเล่าก์ร้ายหงษ์ยายกา
มากกับน้ำกัวรากให้ถูกหย้า

ความเห็นก็เห็นอยู่อย่างทวากาญา
สารพัดจะไม่เข้าหัวมาก
ไม่เมตตากราภัมก็ร่าดีบ
มาทุกยังนั้นหน่อยเด็กหม่อง
กวนานปรานก็ชี้พราหมณ์

๑ กังสุนางค์งายรำคายเขิน
คงคงความตามขั้นความ
ความชั้นในให้คุณไว้เพียงส่วน
เชากรายบทพะอิคายพาราด
หักวงแข้งครามว่าพราหมณ์น้อย
เมื่อคุณคักน้องไม่เกรงกลัว
น้ำสมเพชเวทนานาหนันหนานัก
น้ำหากดันอนุถดถอดประทัง
ว่าพราหมณ์น้อยกับชั้นเป็นพนัง
ไกรซือไหร่ร่วงว่าห่ายาปะร่วง
ทึ่งคุณกันวันเดียวว่าเปรียบป่า
ก้าเซ่นนันฉันจะให้ไว้สักคน
ราคานามากก็ชี้หัวศอกกับเขย
แต่จะดามกามรังหยันนั่งไว้

๒ เจ้าพราหมณ์พรังนักเห็นลิดแหลม
ก่างยมเบี้ยมเบียนว่ากับนาริ
แม้นนังผันคุณหากับช้าหดวง
ถ้าแม้นนางช่าวังก์กันน้ำดี
พราหมณ์น้อยนกนกหยาพักกัว
จิงนະหน่อเมย์อนรู้หูเต็มใจ

สือกส่าห์ห่าไปทั้งไม่เกย
ความเปรียบป่ากเหลือแหลมกุนเชย
บังไม่เตยพยเห็นพึงเป็นความ
ฉันและนกรอมกรุณไว้จะไก่ด้าน
หย่ำความกันแทนงาคดิจิณยะ ๑
ชุมสายเมินยมตะไม่หยูในหน้า
ฉันมิใช่เป็นสุภาษะถูกาก
เป็นสำนวนแล้วจะส่งไปโรงสาร
เมื่อเข็นวนนั่งให้ไปเขากัว
มาทุกสอยสมสู่เป็นชั้ว
ถังคุชากเขานเป็นชัวรัง
ช้างไม่รักเรื่องขายเสียกายหลัง
รังรับสังไห้มาตามเขากาวยิ่ง
หราพวงพองเพื่อนเที่ยวเกย์วะนุหง
เจ้าความจังให้ทุกทุกทุกคน
นหราหมากสารพักจะขอสัน
ไกรกังวันจะไว้มั่งกสังไห
พอสุเสียช้อหาเขามาให้
รังจะไก่กวนานเหมือนพาก ๑

ช้างเห็นบกนล้วนจะเมียกหงเสียคติ
มิเสียที่เป็นสุภาษะถูกาก
ผิกกะชวงความสุนควรประหาร
มาเก็บวพานเข้าบ้างจะหย่างไห
ถังเชาพร้าคักป่ากไม่หยากไห
หย่าสังเสียเสียเปล่าเปล่าไม่เข้ายา

ชั่งของพ่อพระบุตรมีรับสัง
 ใจแต่ตั้งแต่จังควรดูแต่สักๆ
 ข้อไม่มาสถานพราหมณ์วิเชียร
 โน่นพราหมณ์บันน้อยตรัสรูปนพราหมณ์ราย
 สักพากษาด้วยเมืองมาพน้อง
 ระเกียบวพานท่านฉันๆ ไก่ก์ไม่มี
 ฉันเป็นชาวบ้านนัดยกกระหงมอม
 กิจจะไกร์ ไก่ถามตามกะชวง
 ชนกุวนฉันไม่มีก้าวเห็น
 ขอถามตามศรีวิทไยรักษ์บัง
 ๑ สพเดยงเรียงชายชนาข้มอ้อย
 บุหรือชาวบ้านนอกมาหลอกไกร
 ชังสุงตั้งไก่ถามถิงนามฉัน
 โน่นประภาวนหกนองกอ
 ชังหมื่นรักรักไกร์เป็นขอเพ้า
 รักทำไก์ไม่กิจจะอิกราอา
 ลากเกียรชันเทียบวะเกียบซุสสา
 ให้ร้านายขายหน้าหงษ์ตาม

๒ เจ้าพราหมณ์ว่าหอยเขี้ยวไปเตยหมื่น
 รักรักไกร์ไกร์แล้วก็สักท้าย
 บุหรือส่วนโภคกิจระสีประสา
 กัวบูนไใช้มีมีกพงพง
 ครุณฉันจะด่วยคุกคักตัวหอย
 หนังพาระบีร่ากหอยสักครัวไกร
 ฉันพลัดบ้านเมืองมาอยู่โถ

ให้ถามหงษ์นามวงศ์นตะพงสา
 อันพวงช้าเหล่านเป็นพชาญ
 หมื่นหม่าเปรี้ยบชื่อเสียงช่วงเรียงกระบ
 เป็นน้องชายชันสาสิบท้าบ
 ชนเกียบวะท่องชุมແคบบุริสิร
 ใจนະชาพาผิดกินไม่ลวง
 ไม่ชั้มคั้มพุตราเหมือนช้าหดวง
 หมื่นหงษ์ปวงกเป็นไทยพหุในวัง
 หยากระเป็นขอเพ้ากับเขามั่ง
 หมื่นมานั่งถามความนหมายไก ๑
 ท่าหกช้อยพกราชชชาสัย
 เชาเข้าไจหยุ่กอกหมื่นทำป่องผล
 แก่เพยงนนพอจะแต่งแบบบุสันธ
 นนดิบลคนนตีรุคกา
 จะตั้งเหลาไม้กัตต้าห์บยพา
 ไปบีหันพ้าใหม่คงไก๗
 ท่าถามความเข้นนฉันบักส
 กิ้งมีกันว่าชัวฉันกตัวอ้าย ๑

ไม่ชั้มคั้มพุคลเด่นเหมือนเช่นหมาย
 ไม่กัตต้าห์บด้วยแกดังว่าสักๆ ใจ
 กลวหรรนมาทั้งการเพราะผู้หอย
 ใจตั้งนั่นกเดี่ยมเสงยมไว
 ยังไม่รู้กริยาชชชาสัย
 น้ำพะทบห์ร้ายหัวอกกมร
 หมื่นคนโซชันแกนแสงหลัก

แม่นว่าหมื่นอุดมปัตมภรชุบาก้า
ขันดอกเมียกไม่มีพานเด็ก
แม่นไก่ชนพองฟ้ากกา

◎ ทรงสันนิษัททรงรู้ในเชิงรัก
แม่นไม้มีนักดูตัวตนเดียว
ทรงหยู่เป็นชั้ารองธรรมอย่าง
จะช่วยทุกให้ท่านเห็นว่าเขียนไว
คำหนักใจนักนักนักนักนักนัก
ถือสักวันนันนันนันนันนักนักนัก
ทรงเมืองทมดูดูดูดูดูดูดูดูดูดู
ทรงไว้ใจศักดิ์ศรัทธาจาราชการ

◎ เจ้าพราหมณ์ยมพรหมพราวยกประยุกต์
สมเป็นหมื่นดูดูดูดูดูดูดูดูดู
แท่พราหมณ์ดูดูดูดูดูดูดูดูดู
ถ้าเห็นงานควรรักน้ำทักษะ
ช่วยเชินของค์พวงะชิกามาให้เห็น
พวงนนนนนนนนนนนนนนนนนนนนนนนน
ชั่งหมื่นชั่งหมื่นน้ำทั่วสำนัก
จะไก่คันธนผ่อนกาญลักษณ์ไว้

◎ ทรงสันนิษัททรงดูดูดูดูดูดูดูดู
นิใช้คันธนหมาดเป็นนายมด
แล้วว่างซองหมาดลงทุรังหน้า
คำพอกพอกดูกอกดูดูดูดูดูดูดู
เจ้าพราหมณ์เก็จกอดกร้าวหักเท้าร้าง
ทรงสังข้างท่างซม้ายชายทางท่า

จะไก่หยู่พงษ์ชนเนื่องหมื่นดูดูดู
ประคักประคักไก่ยานคัลชุนชุนชุน
ควายไม่คายก์ไม่คงรังจังเจียว ๆ

แก่สังหน่วงหนักพราหมัคดูดากเฉลี่ย
จะก่องเที่ยวการะกัมไปทำไม
ลงค์พวงราชาชิกาชีชาสัย
ให้หยู่ในสวนสรหันพลา
ไปบอนนงเล่นเดิกตะคือยกวังชวาง
นาเด่นกลางสวนดูดูดูดูดูดูดูดูด
ไม่สมเป็นเร้าช้างว่าชวน
จะหนบ้านบวชเรียนก์เพี้ยวไป

จะเจ้าพราหมณ์ดูดูดูดูดูดูดูดู
ความรังใจดันนนนนนนนนนนนนนนนนนนนน
ในพันแพันนบัดพิโนมเหมือน
จะต่ออยเกลือนคดายไสอกที่ใจครับ
จะไก่เป็นขอผ้าเหลาไม้กัลลัก
ฉันจะหักหักดูดดูดดูดดูดดูดดู
ให้คานักพวงชิกาชีชาสัย
ไม่บวงดับดับดูดดูดดูดดูดดูด
ถ้าสันคคชาดดูดดูดดูดดูดดูด
จะทำคุนก์วัยเป็นช้ากรรมเก็บวัน
กินสสถาเด่นเดิกนายห่ายชัยฉัน
รนตะวันน้ำดูดูดูดูดูดูดูดูด
ให้สันนิษัทเป็นปริสนา
แล้วดูกมารากทุกทั้งสันนิษัท

ก้าเมืองเมินเกินกราชฐานชัมดย
พิโภชเรียกชายความก้าพลาส
ไม่แตกรปร่างท่านบังหิริ
กันหยาไช้สอย่างบัตชยไป
แม้นนิพัชยังก้าให้เกอไกร
สังสอนเข้าผ้าส่วนเดวชุนกัน

๑ พ้ายราพราหมณ์สานนายสหายจิตร
เมอจะกพไปเกยิวชระเดียวไว
แล้วกอตัวโฉมพระริศาว่าน่ารัก
เห็นจะสุมคบเนนูกทกนกครอง

๒ สรีสุวรรณว่าไม่พอใจเกยิว
ถ้าเกยิวจังยังจะมารากตา
ดูไหทดสอบหึงหงหันเนนี่ย
นางพเตยงเหต้านไม่นิชา
ผันซวยเก็บน้ำมิจิกสันม
สถาทนคองขกจะลึกเปง

๓ เจ้าพราหมณ์ยมพรัตนพรายภิปราวบท
ชังเกกความหนามเสยนเพวะช้อตวง
อันหนังพอกหนอนเนอเจอกสตัว
แม้นลงก์พระบุตรนัมมคทา
หงจะให้ไฟฟ้าพรุกซับ
แม้นพรมพมคาบในสายชล
ดึงพวงเรนาล่ำมิใช่จะไม่คิก
หากพยลากชุมกองก้องคำรา

๔ สรีสุวรรณรันทดอนไช่ไทย

กุพราหมณ์อชยนชุนอังเห็นหิวชวง
ใช้เกอถางถากหยันว่าไร
แค่จะถือขอเจียนจะไม่ไห
ให้อาศัยส้านักทำหนักจันทัน
จะลงไกส่ายหาดึงอาสัม
มาเรียกบ่าวเหต่านี้เช้าวังไน
มานั่งชักขันชาแล้วปราวสัย
ท่านช้างไนให้หามากมาฝากรัง
ประเสิศสักกิกลัศคริไม่มีสอง
พระนังษังสองเต่นชักสักกุรา
แค่มาเทบวชชิรุ ยังขอฉา
เหنمอนเร่องราว ไอยราనรำคำภิปราว
ไม่ราบเรียบแรงรักมักษิหาย
มาชวนชายจะให้เงหดลงสະເລີງ
กสັວກຂັງຄມແຫວະຫາວໜ້ອນວ່າเหตີ
ທ່າວ່າເຮັງຮາງແທກຈະແຫສອດ

พ่อว่าชອນຫຍຸມໃຊ້, ໃຫດ
ຮັງຕອງນິ່ງຕ້ວຍหนามຄຳມາ
ຈາກສົມບົດມາດໍາບາກຢາກນັກຫາ
ໄກພັງພາເກືພອົນທຽບນຽນ
ກດອກຄູຍເຕົາແຮ້ງທຸກແຫ່ງຫນ
ມຜູກນນອກຄວາມຮະການນາ
ຄົງຈະຕິກຄາມແສວງທຸກແຫ່ງຫາ
ຮະຫັນກາເສີຍໃນໆຊົກສົກອາຍ
ແທກເກຣ ໃນເຈົ້າພräหมณ໌ສານສຫຍ

ใช่ว่านั้งทรงทราบความตามนิยม
เมื่อค่ำคืน้าไรยังไส์สูง
ท้องชุมพลหมาดอมใจก็วัยโภสกัน
เจ้ายากชนคนระหว่างหัวร้อนเร่
ฉวยวัววันซึ่งเกิดอยู่ก็วัยเรื่องนาง

๙ พลับพราหมณ์สามนายภิปรายปถอย ให้ชั้นชอกขวัญชาตี้ชาตี้
พอไม่รักภูปagan ก์ตามใจ
เวดาจัณฑ์คำไปสานัก
เสียแรงเข้าช่าวังสังให้นอน
ผลางสำรัฟชวนสิริสุวรรณนั้ง
ชัณฑ์าหนักผสกนไผ่ทวารา
๘ มีจากพับดับแสลงดูชวน
ดาวงมสิรุสตชวนสิริสุวรรณพดัน
ส่วนเข้าพราหมณ์สามคนหยุดชั่งที่
เผยแพร่แยกแผลชุมควราราย

๑๔ ฝ่ายน้ำเพดย์ มาจังวัง
กิกดึงพราหมณ์สามนายกหหมายไว
แยกพราหมณ์น้อยน้อยน่องเป็นของทดสอบ
แยกชายสามหงส์ทวาระวงศ
แผนกนกครอกทรงไทยให้ช่องรีก
พอไฟด้เพล้าเวลาจะถ่ายันท์
ปลดบประโลมพระอิศvary พาพักทร
ลงยามค่าเข้าบราหมณ์ทำชุมเชย
แยกว่าพุกอันกับเพอนว่าเกอนน
อันทายกิริ่วไก่อกอกมະลิตา

เห็นเป็นเช่นกะท่ายที่หมาจันท
เหมือนนกยุงมีงเนกเมืองสุวรรณ
ก็วัยหหมายมั่นมุ่งมิตรให้ผิดทาง
นักเส้นห่านงกลสักรก็วัยขั้นช่วง
จะต้องร้างร้านค่าวาเข้ามาไป ฯ

๒ ไปไหนไปก็ยานม้วนมอง
ทกคำหนักพระบทรัมฟุกหมอน
ล้วนอ่อนอ่อนอ่อนอ่อนใจงาไกดอกลา
เกินประคองเกียงกายกงซ้ายขวา
กัสนากในห้องทกช่องชั้น
บรรจุตน์แท่นทบวงมหาภูมิมายชั่วัน
ชั่นบรรจุทวนแท่นแสลงสหาย
พร้าทรรเกื่อนแม่คงจำจงราย
ก็ชั่งพระพายพัดพาณสำราญ ฯ
๓ งานบนนั่งนกพะวงให้ห้องให้ลง
จะเป็นไกรกุ้งสังข์กอกดอง。
บ่อมชาบช่วงสุกสันโนกินแทน
ครั้นจะแบ่งออกเป็นคัวไม่ทิวกัน
ไม่สมกอกกิริ่วครัวนั่งส่วนชั่วัน
มาพร้อมกันสันางเหมือนห่ายเกย
ให้นงลักษณ์แคลงลงก์ชั่งเสวย
ชั่งรำเพยพักกิริ่วปีศาจ
ระดูกอกมาดีแล้วหนอว่า
มาร้อยมาลัยด่วยให้หลอยพวง

ข้างขันว่ามาลิกในสวน
แล้วทูลแก้วเกสรราธิการวง
๑ พระบรมกิจไปสักพ
เวลาผ่านเข้าฉันจะถูกสา
๒ ทรงสัมภาษณ์รับคำนับด้วย
มະไหรเรอยร้องท่านองใน
ครั้นยามที่พระบรมกิจได้เสียหัวด้วย
ดินทรายใส่ร่วงลงบนศีรษะ
ขอกให้พากษาผู้เห็นไว้ด้วย
พากษาหัวด้วยส่วนเหล่าสาวสกุวรรณ
แล้วเรียกว่าชื่อพ้าเข้ามาไว้
หมายหรือกระไปให้เจ้าพระมนต์
๓ ฝ่ายพระนูบตริศริสวัสดิ์
บรรทุมคนแต่งรองคือสองก้าว
ทางสพักสไยกรุงศรีอยุธยา
สร้อยสังวาลยานพัชร์คัชชองค์
ครั้นเลือกได้ฉลองมากแล้วยกเครื่อง
นางสาวสาวชราไว้ด้วยประณต
ชนปราชาทชรัฐอิทธิเวศ
กุลสนองส่องก่อสร้างที่บ้าน
๔ สมเด็จท้าวทูลวงส์สำรองราษฎร
เร้าไปสวนสอยขบวนามาตย์
ประโภมลูกศรทั้งแล้วสังสือน
จะครุณทั่วมหอมห้องห้องแผลก่อน
พระมารดาสอนสังสพเดยง

แก้วกุหณาจาร์กวนรุนแรงรุ่ง
ไปสวนหลงเล่นสักวันหรือช่วันค่า ๑
เก็บมาลิกเดือกดักให้หนักหนา
พังซ้ำหัวด้วยเหล็กผ้าไว้ ๒
แล้วขังกล่องมกตอนประคิดพิสมัย
วังเงงใจจิตวิเศษยงเมฆเทยงคุณ
นกเดือนดับเดือนพ้าไม่ผิดแผน
พเดยงทนดูกวนนั่งสังกานด
นานทริยมคงข้างเพลี้ยพลาสุทธิอาสุวรรณ
ผู้ใหญ่นั่นนี้ให้ไกรออกไปตาม
พากษาไว้นางใจตนเป็นคนหาม
คนละสถานช่องช่องไส้ทึบมา ๓
ใช้กำหนนกนกคนงดงขุบผ้า
ผลักภูสราทั้กิจบกติบปะรำ
สมผัสผัวพระน้ำตาทวากชัน
กังอนงค์นางสุวรรณชันไสสต
กันลันางแวงคลั้มมาพร้อมหนา
ชงพระภูสกคันสันกันกางมา
นางก้มเกสสะภิวันท์กวยหลวงฯ
อุกกะสาออกไปเด่นอุทัยงาน ๔
แสนสวนทรัพย์ช้วนแล้วบรรหาร
มาสักพานฝ่าฟ้าฟ่องขอชน
แนนแก่ครัวนก ๕ เด่นหยู่นรั่น
ไปเชยชุมแค่พ้อชนแล้วกันมา
กะวันเที่ยงแล้วนอนเสียก่อนหนา

๔๕
จะกันเข้มก็เป็นໄโวตา

๑ พระบุตรพเดยงประนองนั่น
จากป่าสาทสเด็กหน้าพัฒพลาชัย
นางโฉมยงชุ่งวุชสุวรรณรัตน์
พเดยงเดยงวุชราชราวด
พวงผู้ช้ายรายเรียงหอยร่วนขอ
สเด็กตามลวนนกน์ในพื้นถิ่นถาง
พวงสายแสลงสุริยาามาถิงส่วน
พวงค์คำหัวอกครัวคไควระไว้ระวัง

๑ นางโฉมยงชุ่งไส่สดของบท
พระพเดยงเดยงคลอจราชราวด
เห็นพิกัดชวนกันชนสันตัน
พวงพยอมห้อมรอนกูณซ้อม
พวงช้าหดลงหน่วงน้ำกิงสาวหุต
ข้างเด็คอกไสอกแซมแกลมอกกวัก
ข้างเด็คช่องแซมแซงมดคงกัด
ข้างเกินร้อยส้อยสันสุมมาดี้
พระบุตรกิริเด็ยเก็บกาหลง

นางชาหตวงน้อยน้อยสอยลอกรันกน์

๑ สุริสุวรรณกับพราหมณ์สามพเดยง
คายเมี่ยงมองตามช่องยันชูรชัย
เจ้าพราหมณ์เชินสุริสุวรรณให้ผันผาย
จะนงหอยหอย่างนกม่วน
คายลักษณะแห่งไม้ไขช่อน
ตัวยนกแหนะสนางไว้หอย่างนั้น

เจ้าหมอยาออกไปบ้างหย่าวงไว ๑

กฤษณาออมกสัตตราอชชาตี้
กำนันในแท่ห้อมมาพะอัมกัน
พวงไชลนหานสามสามผลักหักขัน
ฝังกำนันศักดิ์ความมหาล้านทาง
ถือคำยหอกแพ่หัวมกน์ศักดิ์ชวง
เด้งก่อกรอกนพวงกอกให้บักบัง
คันสำกวนที่ประทับก็คั่ง

ซอกราชนั่งตั่มรออยเป็นขอขัน ๑

ชุรญาทานคนวนเข้าส่วนชวน
ชวนซุมพันธ์ขึ้นมาเรียบอ้ายอ้าย
ให้กอกคงต่ำหกนั่นผลอยผล
นางโฉมยงชุ่งสอยกะชากรชัก
ข้างແยังบุคชั่งกันเก็บงานเส็บหอก
ให้ปีรະจักส์น่างเพื่อนว่าเหมือนไว
เต้นกระซึ่กกระซิ่งระรืองไว

จะเอ้าไปฝากนั่งช่องสำกัน

บันจังชุ่งแซมเกล้าให้ส้าวสัววค

ก่างชวนกันเก็บอังคนึงไว ๑

ไก่ยนเสียงออกหกนกสังษ์
เห็นนางในนบัรัชัยเที่ยวตอยวน
ว่ากร้ายพระอิการือกมาส่วน
ว่าแล้วชวนกันลงจากคำหนอกรันหน
มาถิงพุ่มต้นล้ากวนที่ส่วนชวน
คายพอกกันชุชิบกะหอยบก ๑

พิมพ์หนังสือก่อการพัฒนา ไทย จ้าวต
ถนนสีพระยา จังหวัดพระนคร

นราธิศ นิติธรรม น. พงษ์ และ อ. ไชยนา
พ.ศ. 2486

ยาแก้ไอยาคี

สรรพคุณดีเป็นที่นิยมทั่วไป

ราษฎร จันแล้วหายใจ

ขวดใหญ่ 1 บาท 50 สตางค์ – ขวดเด็ก 50 สตางค์ – จำนวนอย่างทั่วไป